

Τυνῶθι σαυτὸν ἦτοι φυσικὴ Ἱσορῖα τοῦ
ἀνθρώπου.

(Τέλος.)

ΚΕΦ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀνάπτυξις τοῦ φυσικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἀνθρώπου:

Η συνήθης κυοφορία εἶναι ἐνὸς παιδίου· εἰς πεντακοστίας γεννήσεις μία ἀκολουθεῖ διττὴ· σπανιώτεραι εἶναι αἱ περισσότεραι τὸν ἀριθμὸν. Ἡ διάρκεια τῆς βασιδέσεως εἶναι ἐννεαμηνιαῖος· τὸ μνηνιαῖον νήπιον ἔξ' ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχει ἕνα ἀντίχειρα ὕψους, τὸ διμηνιαῖον, δύο καὶ τέταρτον, τὸ τριμηνιαῖον, πέντε, τὸ πενταμηνιαῖον, ἕξ ἢ ἑπτὰ, τὸ ἑπταμηνιαῖον, ἑνδεκα, τὸ ὀκταμηνιαῖον, δεκατέσσαρας. τὸ ἐννεαμηνιαῖον, δέκα ὀκτώ. Τὰ ἡττοντῶν ἑπτὰ μηνῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ζῶσι. Οἱ γαλακτικοὶ ὀδόντες ἐκφύονται τινὰς μῆνας μετὰ τὴν γέννησιν· εἰς τοὺς δύο χρόνους τὸ νήπιον ἔχει εἰκοσι, οἱ ὁποῖοι πίπτουν διαδοχικῶς ἕως εἰς τὸ ἑπταετὲς διάστημα τῆς ζωῆς του ἀναπληρούμενοι ὑπὸ ἄλλων. Ἀπὸ τοῦς ὀπισθεν δῶδεκα μύλους (molaires) τοὺς μὴ πίπτοντας τέσσαρες ἐκφύονται καὶ φαίνονται εἰς τοὺς πρώτους τέσσαρας ἡμισυ χρόνους, τέσσαρες εἰς τοὺς ἐννέα, καὶ οἱ ἔσχατοι τέσσαρες ἦτοι σωφρονιστῆρες εἰς τὸν εἰκοστὸν ἕνα.

Τὸ ἔμβρυον αὐξάνει περισσότερον, ὅσον συμμῶνει εἰς τὴν γέννησιν. Τὸ νήπιον, ἔξ' ἐναντίας, αὐξάνει κατα μικροτάτους βαθμοὺς ἦτοι ἀπὸ περισσότερον εἰς ὀλιγώτερον. Ἐχει εἰς τὴν γέννησίν του περισσότερον ἀπὸ ἕν τέταρτον τοῦ ἰδίου ὕψους· ἀποκτᾷ τὸ ἡμισυ εἰς δύο ἔτη καὶ ἡμισυ· τὰ τρία τέταρτα εἰς τὰ ἐννέα ἢ δέκα ἔτη, εἰς τὰ δέκα ὀκτὼ παύει

Ἐπιστολὴ πρὸς Μολιέριον, γραφεῖσα διὰ σίχων
Γαλλικῶν ὑπὸ Π. Φ. Μ. Οὐρσίνου, καὶ μετα-
φρασθεῖσα ὑπὸ Ἑλληνόφρονος Σαλαμινίου.

Ἀκολουθεία, ἡ μέρος τρίτον.

Καὶ ποῖος πλέον παρὰ σέ περίπαιξεν ἐντέχνως
Τοὺς ἀνοήτους καὶ μαρούς πρὸς ὄφελος ἀνθρώπων;
Ἡ ποῖος ἐζωγράφησε τοσοῦτον θαυμασίας
Τοὺς ἀλλοκότους καὶ δειλοὺς μετὰ τῆς ἀληθείας;
Οὐδεὶς πρὸ σοῦ ἐλάμπρυνε τὴν τέχνην τῆς Θαλείας·
Σὲ μόνον ἔχομεν ἡμεῖς Μένανδρον τῆς πατρίδος.
Πλαῦτος ποτὲ ὁ κωμικός ἐν Ῥώμῃ τῇ ἀρχαίᾳ (1)
Ἡλεγξε τὸ ἀκάθαρτον φιλαργυρίας πάθος·
Ἡ γνῶναι ὅμως τὸν πολὺν τοιαύτης ὕλης πλοῦτον.
Σὺ δ' ὅμως, ὥς περ ὁ Λυγκεύς, εὗρες τὰ μεταλλεῖα,
Καὶ θησαυρὸν ἀνῶρυξας πολύτιμον καὶ μέγαν.
Ὁ δὲ Λατίνος κωμικός ἄμοιρος ἂν εἰς ἄκρον
Τῆς γνῶσεως τῆς ἐντελοῦς ἀνθρώπων τῶν ποικίλων,
Ἐν ἐδυνήθη παντελῶς νὰ διαζωγραφήσῃ
Τὰ πάθη τὰ ἀντίθετα καρδίας ἀνθρωπίνης.
Σὺ μόνος, Μολιέριε, διὰ σοφοῦ γραφεῖου
Ἀρπάγων (2) φιλάργυρον καὶ ἐραζὴν συνάμα

(1) Ἴδε τὴν κωμωδίαν τοῦ Πλαύτου τὴν ἐπιγραφομένην *Aulularia*, *Plauti Comoediae in usum Delphini, Parisiis*, T. Α', σελ. 155. Ὁ σοφὸς Μολιέριος ἐν τῇ περιφημῇ αὐτοῦ κωμῳδίᾳ, ἣτις ἐπιγράφεται *L'Avare* (ὁ φιλάργυρος), ἐμιμήθη ἐν μέρει, ὡς ἀγγινούσματος, τὴν *Aululariam* τοῦ Λατίνου Πλαύτου, ὃν ὑπερέβη σχεδὸν κατὰ πάντα. Ἐμαθον πρὸ μικροῦ ὅτι ὁ πολυμαθὴς καὶ σεβασμῶς Κ. Οἰκονόμος μετέφρασε καὶ ἐξέδωκεν εἰς τὴν μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν τὸν *Φιλάργυρον* τοῦ Μολιερίου· καὶ ἔχαρην ἀμέτρως· διότι τὸ δυσυχθὲς ἡμῶν γένος πρὸ πολλοῦ εἶχε χρεῖαν τοιαύτης κωμωδίας, ἣτις τῷ ὄντι „*castigat ridendo avaros*“.

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

(2) *Harpagon* ὠνόμασεν ὁ Μολιέριος τὸν ἑαυτοῦ φιλάργυρον, διότι

Παρέστισας ἐπὶ σκηνῆς τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου.
 Διόπερ αἱ εἰκόνες σου ἔχρουσι τόσῃν χάριν!
 Θαυμάζω δὲ τὴν ἐκλογὴν χρωμάτων ἐξαιρέτως
 Μεθ' ὧν διεζωγράφησας πολὺμυρρον Κακίαν.
 Οὕτω ποτ' ὁ αἰετμυρρὸς εἰκονογράφος Ζευξίς,
 Ἀφ' οὗ τὰ κάλλι τὰ λαμπρὰ τρυφίλοτάτης Πάφου (3)
 Προσεκτικῶς θεώρησεν, ὡς ἄριστος τεχνίτης,
 Ἐκ τούτων ἐζωγράφησε διὰ τῆς φαντασίας
 Ἡλένην τὴν καλλίμυρρον γυναῖκα Μενελάου.

Ἐξ ἐναντίας σήμερον ἐν τῇ κλεινῇ Γαλλίᾳ
 Ἡ χλαῖνα καὶ τὸ ἔνδυμα τῆς ταυτοσχημοσύνης
 Καλύπτουσι τὴν γύμνωσιν πάντων τῶν ἀρχετύπων.
 Τῷ ὄντι πῶτος δύναται Ζευξίς νὰ παραστήσῃ
 Μορφήν τὴν πολυποίκιλον ἐνὸς ἀνθρώπου Γάλλου;
 Τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ ἀπατηλὸν ὑπάρχει,
 Καὶ τὸ καθῆκον δὲ αὐτοῦ εἰς ἄκρον γελοιῶδες.
 Διὰ δὲ χρώματος ψευδοῦς τὸ πρόσωπόν του βάπτει,
 Ἡ κρύπτει κακοήθειαν ὑπὸ τὸ προσωπεῖον.
 Ὁ βίος του εἶναι ἀγών, καὶ σάδιον ὁ κόσμος.
 Συχνῶς δὲ ἀπατῶμενος ὑπὸ τῆς πονηρίας,
 Ὑπόπτως δὲ παρατηρῶν ὑπόπτους ἀντιζήλους,
 Καὶ μειδιῶν ἀπατηλῶς, τοὺς πάντας δεξιούται (4).

ἐγνώσκειν ὁ πολύπειρος οὗτος φιλόσοφος ὅτι οἱ φιλάργυροι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 εἰσὶν ἄρπαγες, μιμούμενοι ἐξ ἀλογίας τοὺς ἀλόγους ἑέρακας· οἱ δὲ ὅμα
 γενεὴς ἡμῶν, ὅσοι κυριεύονται ὑπὸ τοῦ βδελυροῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας,
 εἰσὶν ἀληθῆς „ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης“, καὶ (τὸ λέγω ἐλευθέρως)
 παντάπασιν ἀνάξιτοι τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος. Σημ. τοῦ Μεταφρ.

(3) Μνημονικὸν ἀμάρτημα τοῦ συγγραφέως· ἴδε τὴν ἐπισημείωσίν μου
 ἐν τῷ τέλει· ὁ Μεταφρ.

(4) Βλέπετε, φίλτατοι ὁμογενεῖς, μετὰ πόσης αὐστηρότητος κρίνει ὁ
 Γάλλος ποιητὴς τοὺς σοφοὺς αὐτοῦ συμπολίτας; καὶ ὅμως πάντες οἱ Γάλλοι
 ἐπήμυσαν οὐ μόνον τὰς χάριτας τοῦ ποιήματος, ἀλλὰ καὶ τὸν φιάν-
 θρωπον σκοπὸν τοῦ ποιητοῦ. Καθ' ἑκάστην πολλοὶ ἐφημεριδογράφοι τῆς Γαλ-
 λίας κατακρίνουσι μετὰ σφοδρότητος τὰς καταχρήσεις τῶν ὑποκριτῶν, τῶν
 αὐλικῶν, τῶν Μαχιαβελιστῶν, τῶν προδοτῶν καὶ ἄλλων· ἀλλὰ, χάρις τῷ
 Θεῷ, οὐδεὶς Γάλλος ἄχρι τοῦδε κατήντησεν εἰς τόσῃν ἀνοησίαν, ὥστε εἰπεῖν
 ὅτι „ἓνας δημόσιος γραφεὺς εἶναι συνήγορος τοῦ ἔθνους, καὶ ὅχι κατήγο-

Ἀλλ' ἴσως τις τῶν ποιητῶν, ἀγανακτῶν δικαίως
 Διότι βλέπει σήμερον τὸ σάδιον κλεισμένον,
 Εἶπῃ „ Συντρίψωμεν λοιπὸν τ' ἀνωφελές γραφεῖον,
 „ Ἐπειδὴ νῦν, καθὼς καὶ σὺ τὸ λέγεις μετὰ λύπης,
 „ Ὅλως μετεμορφώθισαν τὰ ἦθη τὰ τῶν Γάλλων.
 „ Αὐτοὶ γὰρ καθ' ὑπερβολὴν ὄντες πεπολισμένοι
 „ Διὰ τῆς τέχνης, ὥς ποτὲ τὸ γένος Ἀθηναίων,
 „ Ὅρθῳ παρομοιάζουσι νομίσματι ἀρχαίῳ,
 „ Ἐξ οὗ ὁ χρόνος καὶ αὐτὴ ἡ χρῆσις ἀμφοτέρως
 „ Ἡφάνισαν τοῦ ἄρχοντος σύμβολον καὶ εἰκόνα.
 „ Ἀλλ' ὅς τις ἐκ τῆς φύσεως ἔλαβε τὸ ὑφίνου,
 „ Ἄρα σκοπεῖ ἀνωφελῶς τὸ θεάτρον τοῦ κόσμου
 „ Καὶ τὰς αὐτοῦ πολυειδεῖς καὶ κινητὰς εἰκόνας;
 Οὐδόλως, φίλε ποιητά· ἡ Θάλεια εἰσαυθὺς
 Εὐδοκιμήσει βέβαια ὥς περ θεὰ μεγάλη.
 Ὅμως αὐτὸς ὁ θρίαμβος, αὐτὴ ἡ θεία τέχνη,
 Ἡ τις ἀρέσκει γενικῶς εἰς πάντας τοὺς λογίους,
 Ἄν εἶν' ἀπλῶς ἡ πρόσκαιρος τῆς εὐφυΐας λάμψις.
 Πρέπει πρὸ πάντων ὁ σοφὸς ἐρμηνευτὴς Θαλείας
 Τὸ γένος τὸ ἀνθρώπινον ἐντέχνως ἡ διδάσκη.
 Ματαιίως πᾶς τις πονηρὸς τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν
 Ὅπλίζει διὰ θάρακος· ἀνάγκη δὲ ἀφεύκτως
 Νὰ πολεμήσῃς κραταιῶς καὶ ἡ κατατροπᾶσις
 Τῶν ἀνθρώπων κακίων τὸ πλῆθος τὸ μυρίον.
 Πολέμει δ' ἐπὶ μέτωπον, καὶ νίκα ἐξ ἐφόδου.
 Καὶ ὥς περ ἄλλος Ἡρακλῆς ἀφάνισον δι' ὅλου
 Θηρία τὰ παγκάκις, πολυκεφάλους Ὑδρας,
 Καὶ τοὺς λησὰς τοὺς τρομεροὺς, καὶ σῴζεις τὴν πατρίδα.
 Ἄν δὲ τῶν φαύλων καὶ κακῶν ἡ μιὰ πατρίς
 Ὑπερισχύῃ, καὶ τὰς σὰς ἐφόδους ἀποφεύγῃ,
 Σπούδασον τότε καὶ αὐτὰ τὰ σφάλματα γενναίως
 Ἄν διορθώσῃς τῶν θνητῶν καὶ ἀσθενῶν ἀνθρώπων.
 Καὶ τότε ὁ οἶκος ὁ λαμπρὸς τῆς κραταιᾶς Θαλείας
 Ἐς σχολεῖον ἀρετῆς, οὐχὶ τῆς εὐγενείας.

„ ρος τ. τ. λ. “. Ἡ ταιούτη ἀνάσχυντος μωρολογία ἐξηλθε, φεῦ, ἐκ σώματος
 Ἑλληνος, ὅς τις ἐστὶν ἀπόγονος τοῦ Μιλτιάδου, τοῦ Ἀριστείδου,
 τοῦ Δημοσθένους!

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

Ἐπισημείωσις τοῦ Μεταφραστοῦ.

Πολλοὶ συγγραφεῖς μνημονεύουσι τῆς Ἑλένης τοῦ Ζεῦ-
ξιδος. Ἰδοὺ τί λέγει περὶ τούτου Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασ-
σεύς ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῷ περὶ τῆς τᾶν ἀρχαίων λό-
γων ἐξέτασεως. „Ζεῦξις ἦν ζωγράφος, καὶ παρὰ τῶν
„Κροτωνιατῶν ἐθαυμάζετο· καὶ αὐτῷ τὴν Ἑλένην γράφον-
„τι γυμνὴν, γυμνὰς ἰδεῖν τὰς παρ' αὐτοῖς ἔπεμψαν παρθέ-
„νους· καὶ πολλῶν μερῶν συλλογίσαντι συνέθηκεν ἡ τέ-
„χνη τέλειον καλόν“.

Ὁ δὲ Οὐαλέριος Μάξιμος ἀλαζονεῖαν φαίνεται κατηγο-
ρῶν τοῦ Ζεῦξιδος ἔνθα λέγει. „Zeuxis autem, cum Hele-
„nam pinxisset, quid de eo opere homines sensuri essent,
„expectandum non putavit; sed protinus hos versus adjecit:

Οὐ νέμεσις, Τρῶας καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.
Αἰνῶς ἀθανάτησι Θεῆς εἰς ὧπα ἔοικεν.

„Adeone dextrae suae multum pictor arrogavit, ut ea tan-
„tum forma comprehensum crederet, quantum aut Leda coe-
„lesti partu edere, aut Homerus divino ingenio exprimere
„potuit?“. p. 304, edit. Torren., Leidae, 1726,
in 4to. —

Κικέρων δ' ἐν τῷ Περὶ εὐρέσεως αὐτοῦ συγγράμμα-
τι, συγκρίνων ἑαυτὸν τῷ Ζεῦξιδι διὰ τὸ ἐκ πολλῶν Ἑλλη-
νικῶν βιβλίων συνελοχέειν σχεδὸν πάνθ' ὅσα περὶ Ῥητορι-
κῆς αὐτῷ γέγραπται, τάδε φησὶν ἐπὶ λέξεως, ἅπερ ἐγὼ
ἐλλήνισι μεταγράψαι οὐκ ὤκνησα·

„Κροτωνιάται ποτε πλούτῳ παντὶ ἀκμάζοντες, καὶ εὐ-
„δαιμονέστατοι πάντων τῶν ἐν Ἰταλίᾳ εἶναι δοκοῦντες, τὸν
„τῆς Ἥρας ναὸν, ὃν ἐν τοῖς μάλιστα τιμῶντες ἐτύγχανον,
„ἠβουλήθησαν εἰκόσιν ἀξιολογωτάταις κοσμήσαι. Μετεπείμ-
„ψαντο οὖν ἐπὶ συντάξεσιν οὐκ εὐκαταφρονήτοις Ζεῦξιν τὸν
„Ἡρακλεώτην, ἄριστον τῶν κατ' ἑαυτὸν ζωγράφων πᾶσι φαι-
„νόμενον. Οὗτος δὲ, ἀφικόμενος παρ' αὐτοῖς, πολλοὺς μὲν
„καὶ ἄλλους ἔγραψε πίνακας· βουλόμενος δὲ καὶ τοῦ ἀκρο-
„τάτου κάλλους παράδειγμα ἐν ἀψύχῳ εἰκόνι ἐπιδείξασθαι,
„προσελθὼν ἐδήλωσε τοῖς Κροτωνιάταις ὡς ἐγνωκῶς εἶη γρά-
„ψαι τὴν Ἑλένης εἰκόνα· ὅπερ ἐκεῖνοι ἠδέως ἤκουσαν, οἷα

„δὴ ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ πολλάκις πυθόμενοι Ζεῦξιν πλείστον
 „τῶν ἄλλων διευνηοχένοι τῷ τὰς γυναικῶν γράφειν ὥντο
 „γὰρ αὐτῶν, εἰ περὶ τοῦργον, ᾧ μάλιστα προεῖχε, τὴν πλεί-
 „στην διατριβὴν ποιήσαιοτο, κάλλιστον ἂν σφισι ἀνάθημα ἐν
 „τῷ ἱερῷ καταλιπεῖν. Καὶ οὐκ ἐφεύσθησαν τῆς δόξης, ἥς ἐ-
 „τύγχανον ἔχοντες περὶ αὐτοῦ. Εὐθύς μὲν γὰρ ὁ Ζεῦξις ἤρε-
 „το τοὺς Κροτωνιάτας εἰ καλαὶ εἶεν παρ' αὐτοῖς παρθένοι· οἱ
 „δὲ τάχιστα ἐκείνους ἐς τὸ γυμνάσιον ἀγαγόντες, πολλοὺς
 „αὐτῷ παῖδας ἐδείξαν καλλίστους καὶ ἐπεικεσάτους τὴν ιδέαν.
 „Ἦν γὰρ χρόνος ὅτε Κροτωνιάται βῶμη καὶ μεγαλοπρεπεία
 „σώματος πολὺ τῶν ἄλλων ἀπάντων διέφερον. Οὐ μὲν ἄλ-
 „λὰ καὶ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι λαμπρῶς πολλάκις νικῆ-
 „σαντες, μεγίστων ἐπαίνων ἠξιώθησαν. Ἐπεὶ οὖν ὁ Ζεῦξις
 „τάς τε μορφὰς καὶ τὰ σώματα τῶν παίδων ἐς τὰ μάλιστα
 „θαυμάζων ἐφαίνετο, οἱ Κροτωνιάται, τούτοις εἰσιν, ἐφη-
 „σαν, ἀδελφαὶ παρθένοι παρήμνιν· οἷον δέ εἰς τὸ ἐκείνων
 „κάλλος, ἐκ τούτων ἂν τῶν παίδων ἔχοις τεκμήρασθαι. Πα-
 „ράσχετ' οὖν ἔμοιγε, ἢ δ' ὅς, ἰδεῖν τὰς καλλίστας, ὥς ἂν
 „γράψω ἢν περ ὑμῖν ὑπεσχόμην εἰκόνα· βούλομαι γὰρ ἐκ
 „παραδείγματος ἐμφύχου τὴν τῆς φύσεως ἀλήθειαν φανεράν
 „ὑμῖν κατασηῆσαι. Τότε δὲ οἱ Κροτωνιάται δημοσίᾳ βουλευ-
 „σάμενοι, εἰς τι χωρίον ἀπάσας τὰς παρθένας συναγαγόν-
 „τες, ἐπέτρεψαν τῷ ζωγράφῳ ἐλίσθαι τούτων ἅς βούλοιοτο.
 „ὁ δὲ εἴλετο πέντε, ὧν τὰ ὀνόματα πολλοὶ τῶν ποιητῶν
 „μνήμη παραδεδώκασιν, ὥς προκριθεῖσάν ὑπ' ἐκείνου, ὃν εἰ-
 „κὸς ἦν περὶ κάλλους ἄμεινον κρίνειν. Οὐδὲ γὰρ ὤετο πάνθ'
 „ὅσα ἐς κάλλος ἐζήτει, ἐν ἐνὶ σώματι εὐρεῖν δυνησέσθαι·
 „τῷ γὰρ ὄντι οὐδὲν ἢ φύσις ἐν ἐνὶ μόνῳ ὑποκειμένης παν-
 „τάπασι τέλειον ἐξεργάσατο· ἀλλ' ὥς περ οὐχ' ἐξήρσατο ὅτι
 „δωρήσεται τοῖς ἄλλοις, εἰ ἐνὶ πάντα χορηγήσει, ἄλλῳ μὲν
 „ἄλλοτι ἀγαθὸν δωρεῖται, προσιθεῖσά τι ἄχαρι. κ. τ. λ. —

„Crotoniatae quondam, cum florerent omnibus copiis
 „etc“. C i c e r o, De Inventione Rhetorica, Lib.
 II, in init.

Ἴδε πολλά περὶ Ζεῦξιδος ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῖς δεῖ.
 Αἰλ. Ποικ. ἱς. σελ. 70, ἐκδ. Κορ. — Λουκιαν. Ζεῦ-
 ξις ἢ Ἀντίοχος. — Εὐσαθ. παρεκθ. εἰς Ὀμ., Ἰλ.

Δ, σελ. 868 ἐκδ. Ῥώμ. — Plin. Hist. nat. Lib. XXXV. — Junii de pict. vet. p. 229. — Fest. in v. pictor. — Quintil. Inst. Orat. Lib. XII, Cap. X. — Σουΐδ. λ. Ζεῦξις. — Carlo Dati, Vite de' pittori antichi, p. 1.

Ἀφ' οὗ ἔγραφα τὴν μακρὰν ταύτην ἐπισημείωσιν, ἀνεμνησθὴν τοὺς καλοὺς ἐκείνους σίχους τοῦ χαρίεντος Ἀριώτου, ἔνθα ὁ ποιητὴς τάδε λέγει περὶ τοῦ Ζεῦξιδος·

E se fosse costei stata a Crotone,
Quando Zeusi l'immagine far volse
Che por dovea nel Tempio di Giunone,
E tante belle nude insieme accolse,
E che per una farne in perfezione,
Da chi unà parte, e da chi un'altra tolse,
Non avea da torre altra che costei;
Chè tutte le bellezze erano in lei.

Orl. Fur., Canto XI, st. 71.

Εἰ δὲ κ' ἐφαίνετο ποτὲ παρὰ Κροτωνιάταις (1),
Ὅτε ὁ Ζεῦξις ἔμελλε νᾶ γραψῇ τὴν Ἑλένην,
Ἀνάθημα ἐν τῷ ναῷ τῆς λαμπροτάτης Ἥρας.
Καὶ ἐπὶ τούτῳ σὺναξε πλῆθος γυμνῶν παρθένων,
ἵνα ἐκάσῃς τὸ καλὸν συλλέξῃ κατ' ἰδίαν,
Καὶ δείξῃ ἐντελέστατον κάλλος τὸ γυναικείον.
Μόνῃ ὑπὸ τοῦ Ζεῦξιδος αὐτὴ προετιμᾶτο,
Ὡς μόνῃ πάντα ἔχουσα τῆς φύσεως τὰ κάλλη·
Ἐν Δονδίνῳ, τῇ ἰγ' τοῦ Ἴου. αἰωζ'.

Φιλολογικαὶ Ἀγγελίαι.

Πρὸς τοὺς φιλογενεῖς καὶ φιλοκάλους ἐκδότας τοῦ Δ. Ε'.

Ὁ Σεβάσμιος Οὐσκος, ὁ πρώην ἱερεὺς τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, ἐξέδωκε πρὸ μικροῦ Γραμματι-

(1) Δηλονότι ἡ καλὴ Ὀλυμπία, ἣς τὸ σῶμα ἐπαινεῖ ὁ καλὸς Ἀριώτος ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν μέχρι τοῦ . . . . ., ἐπιλαθόμενος προφανῶς τοῦ „Μηδὲν ἄγαν“.

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

κὴν τῆς Ἀραβικῆς γλώσσης (A Grammar of the Arabic language) μετὰ λεξικοῦ, εἰς 8ον. ἐν Λονδίῳ, παρὰ τῷ Valpy· ἡ γραμματικὴ αὕτη ἐπαινεῖται διὰ τὸ σαφὲς τῆς μεθόδου, καὶ διὰ τὴν ὀρθότητα τῆς τυπώσεως. Ἐπαινεῖται ὡσαύτως καὶ ὁ φιλόμουσος τυπογράφος Valpy, ὅς τις πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐστὶ καὶ εἰδήμων πολλῶν Ἀσιατικῶν διαλέκτων.

Ἐκδίδεται ἤδη νέατις καὶ ἀξιόλογος Ἐφημερίς, ἐπιγραφομένη, The Litterary Gazette, expressly designed for „the polites circles“. Ἐν Λονδίῳ παρὰ τῷ βιβλιοπάλῃ Colburn. Ἡ ἔφημερίς αὕτη περιέχει κριτικὰς ἐξετάσεις τῶν ἐκδιδομένων συγγραμμάτων, ἀρχέτυπα πονημάτια, σύμμικτα, ἀνέκδοτα, ἀνακρίσεις δραμάτων καὶ πολλὰς φιλολογικὰς ἀγγελίας.

Ἐξεδόθη προχθὲς ὁ Α' Ἀριθμὸς τῆς φιλολογικῆς Ἐφημερίδος, ἣτις ἐπιγράφεται The Classical Journal (ἐν Λονδίῳ παρὰ τῷ Valpy). Ὁ ἀριθμὸς οὗτος περιέχει πρὸς τοῖς ἄλλοις τὰς ἐξῆς ὠφελίμους διατριβάς:

A. Περὶ τοῦ Δαιμονίου τοῦ Σακράτους.

B. Περὶ τοῦ λεκτικοῦ χαρακτῆρος τῶν παλαιῶν Ἑλληνικῶν Ἐπιγραμμάτων.

Γ. Ἐπιστολὴν Βαρκέρου πρὸς Γαισφάρδιον περὶ τῶν λειψάνων Poëtarum Minorum.

Δ. Περὶ τῶν Σαπφικῶν καὶ Ἀλκαϊκῶν μέτρων.

E. Ποίημα κυνηγετικὸν τοῦ σοφοῦ φιλέλληνος Bayley διὰ σίχων ἑλληνικῶν, Γρυφιάδης, καὶ διηρημένον εἰς δύο βιβλία. Τὸ ποίημα τοῦτο ἐστὶν ἀσείοτατον καὶ καλῶς γεγραμμένον. Θαυμάζεται κατ' ἐξοχὴν ὁ ποιητὴς διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ εὐκολίαν τοῦ προσφυῶς μιμεῖσθαι τὸν Δειότατον Ὅμηρον. Ἰδοὺ ἀντιγράφω πρὸς παράδειγμα ὀλίγους τινὰς σίχους·

Ἄλλ' ὅτ' ἀγνηορίῃ τε καὶ ἵπποσύνῃφι πεποισθῶς

Ἦλθεν ὅπου ταχέες τε κύνες θαλεροὶ τ' αἰζήοι

Κλαγγηδὸν κτυπευντες ὀμιλαδὸν ἐσιχόωντο,

Γρυφιάδης ἐξαῦτις ἰὼν πρῶτοισιν ἐμίχθη·

Τοῖσι δ' ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Βούλομαι, ὦ πέπνες, μάλα δὴ τ' ἐμὲ θυμὸς ἀνώγει

Αἰὲν ἐνὶ Δήρῃ κύνας ὀτρύνειν· δύνάμαι γάρ·

Εἰ καὶ δὴ φλογὶ ἴσοι ἀλλήες ἢ θυέλλῃ
 Ὀδμῇ θεσπεσίῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἔπονται.
 Ἀλλὰ, φίλοι, νῦν πάντες ἐγείρετε μῶνυχας ἵππου
 Νωλεμέως θείοντας ὀμιλαδὸν, ὅφρα ἴδωμεν
 Οἷοι φέρτεροι ἵπποι ἐναντίοι ἀλλήλοισι
 Θείειν ἢ θορέειν· ἀλλ' οὐ τινος ἵππον ὅτω
 Τοῦτον νικῆτε· αἰεὶ δ' ἄρ' ὀπίσθεν ἔσσεσθαι.

Ὡς φάτο τραυλίζων λιγέως, ἐπεὶ οὐ ταχύμυθος.

Ἀσθεζος δὲ κυνῶν ὁμάδος γένεθ' ὕλακομῶρων,
 Ὡς ἱέχοντ' ἐνόησαν ἀγακλυτὸν ἔρχαμον ἀνδρῶν.
 Φθῆγγος ἐγερσινῶν κεράτων ἅμα χεῖρετ' ἀτειρές·
 Ἐχῶ δ' ἀντεδόητ' ἐπτάτομος κ. τ. λ. —

Οἱ εἰς τὸν ὅλον τοῦ ποιήματος εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν τετρακόσιοι· ὁ δὲ ποιητὴς φαίνεται κατὰφαγῶν οὐχ Ὁμηρον μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἡρόδοτον, Θεόκριτον, Ἀπολλώνιον Ῥόδιον καὶ Ὀππιανόν. Οὕτως, ὡς φίλτατοι Ἕλληνες, ἀναγινώσκουσιν οἱ Ἀγγλοι τοὺς ἡμετέρους Ποιητάς, καὶ μάλιστα τὸν πατέρα τῆς Ἰλιάδος, δι' ἣν ἡμεῖς τοσοῦτον καυχώμεθα! Ἀλλὰ πόσον καταισχύουσιν ἑαυτοὺς τινὲς τῶν ἀθλίων ἐκείνων σχολαστικῶν, οἵτινες τὸ Ἄλφ' αὖ μόνον καὶ τὸ Βῆτα τῆς Ἰλιάδος τοῖς ὁμμασι μόνοις ἀναγνόντες, νομίζουσιν εἶναι τινὲς, καὶ ἐκφωνοῦσιν ἐνίοτε καταγελάσας ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀχαιῶν (καίτοι ἀπτόλεμοι καὶ ἀνάκτιδες ὄντες!) τὸ „Αἰψά τοι αἶμα κελαινὸν ἐρωήσῃ „περὶ δούρι“. ὦ τῆς καταγελάσου μανίας! Ἀλλ' ἐπὶ ἐλθῶμεν ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Ἡ αὐτὴ ἐφημερίς περιέχει τὸ Α' μέρος Γαλλικῆς διατριβῆς „De l'Improvisation Poétique chez les Anciens, et particulièrement chez les Grecs et chez les Romains, par Mr. Raoul-Rochette, membre de l'Institut Royal de France“.

Ζ. Σημειώσεις περὶ τῶν μέσων ῥημάτων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Η. Παρατιρήσεις φιλολογικὰς εἰς τὰ Λεῖψανα Ἀρκადίου τοῦ Γραμματικοῦ.

Θ. Ἱστορ. καὶ κριτ. σημ. περὶ Τιμακρέοντος τοῦ Ρο-
 Ἀρ. 16.

δίου Ποιητοῦ, μετ' Ἀγγλικῆς μεταφράσεως τοῦ εἰς
αὐτὸν ἀναφερομένου σκολιοῦ τοῦδε·

Ὠφελές γ', ὧ τυφλὲ Πλούτε,
Μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν θαλάσσῃ,
Μήτ' ἐν ὑπείρῳ φανῆναι,
Ἄλλὰ Τάρταρόν τε ναίειν
Κ' Ἀχέροντα· διὰ σὲ γάρ
Πάντ' ἐν ἀνθρώποις κακά.

Blind Plutus, god of wealth! nor isle, nor sea,
Nor continent were made for thee.
Aroynt thee, imp! to Tart'rus go, —
To Stygian darkness, and the shades below.
For sure, if aught upon this earth
Sayouresth of ill, thou gavest it birth:
From thee all evil thoughts began,
Thou great, first ruiner of man.

I. Κριτικὴν ἐξέτασιν τῆς γνώμης πολλῶν φιλολόγων περὶ
τῆς παλαιᾶς Τρωάδος. Οἱ φιλόλογοι, ὅσοι ἔγραψαν
περὶ Τρωάδος, εἰσὶν οὗτοι· Wood, Chevalier, Dalzel, Hey-
ne, Bryant, Morrit, Whitaker, Francelin, Vincent, Gell,
Clarke, Hobhouse, Renell, καὶ ἄλλοι (1).

IA. Ποίημα Λατινικὸν κατὰ τοῦ M—Θ, δι' ὃ ἔλαβε τὸ τῆς
Λατινικῆς Ποιήσεως βραβεῖον ὁ ποιήσας John Burrows
ἐν τῷ περιφίμῳ σχολείῳ τοῦ Ὁξωνίου τῷ καλουμένῳ Aë-
des Christi (οἶκος Χριστοῦ.)

IB. Κλαυερίου (Clavier) σημειώσεις κριτικὰς εἰς Διδάσκον
τὸν Σικελιώτην.

IT. Ἐπιστολὴν Ἑλληνικὴν τοῦ Bennet Langton, ἀνδρός
σεβασμίου καὶ φιλέλληρος, πρὸς νέον τινα μετ' ἐπιμελείας
ἀσχολούμενον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ ἐπιστολὴ αὐ-

(1) Ο' ἑνδοξος Choiseul-Gouffier, ὁ μετὰ κλέους περιεβλῶν τὸ
κάλλιστον μέρος τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ ἀθανάτου ποιητοῦ Delille, ὁ συγ-
γραφεὺς τοῦ „ Voyage pittoresque dans la Grèce“, ἡσχολεῖ-
το πρὸ πολλοῦ εἶς τι σοφὴν σύγγραμμα περὶ Ὀμήρου καὶ περὶ Τρωά-
δος. Ἀλλὰ, φεῦ! ὁ θερμὸς οὗτος φίλος τῶν Ἑλλήνων ἐτελεύτησεν πρὸ μι-
κροῦ αἰφνυδίου! κλαύσατε, φίλοι Ἕλληες καὶ φιλέλληες, ὅσοι ἐγνωρίσατε
τὸν ἄνδρα!

E. Σ.

τη οὐκ ἔστι πάντῃ Ἑλληνικὴ τὴν φράσιν· ἀλλὰ συγγνω-
σέος ὁ ἀνὴρ, διὰ τὸν ἑαυτοῦ ζῆλον. Ἴδου πῶς ἄρχεται·

Βένεττος Λάγγωνος Ἰωάννη Ἰλέρμω Μακκείω
εὖ πράττειν.

Ἐκομιστάμην τὸ σοῦ ἐπιστόλιον, καὶ ἡδύ μοι ἐγένετο,
ὅταν ἀνοίξας εἶδον αὐτὸ Ἑλληνιστὶ φθεγγόμενον· καὶ
ἀπὸ τούτου τοῦ τεκμηρίου, πιθανῶς ἐς συμβαλεῖν ὑπάρ-
ξειν σε ἐκ τῶν παιδεία εὐδοκιμούντων. Πισεύω δὲ, ὅτι
οὐδ' ἄν τις μετὰ μελὸς σε ἔχοι τῶν ἐπιχειρηθέντων.
Τίς γὰρ ἔξαρκος εἴη τὴν παιδείαν εἶναι τὸ τιμιώτατον
τῶν χρημάτων; κ. τ. λ. —

ΙΔ. Ὡδὴν Σαπφικὴν Ἑλληνιστὶ γεγραμμένην, Σαυμασίαν
τῷ ὄντι καὶ διὰ τὸ ὕψος καὶ διὰ τὴν ἁρμονίαν καὶ διὰ τὸν
σκοπὸν, καίτοι μὴ οὕταν πάντῃ ἀναμάρτητον. Ἀλλὰ ταύ-
της τὸ ἀντίγραφον πέμψω πρὸς ὑμᾶς, φίλτατοι, μετ' ὀ-
λίγας ἡμέρας.

Ἐβρώσθε, εὐτυχεῖτε, εὐδαιμονεῖτε, πάντες φιλόκαλοι
καὶ φιλογενεῖς Ἕλληνες!

Ἐν Λονδίῳ, τῇ ιδ' τοῦ Ἰουν. αἰωζ'.

Ἑλληνόφρων Σαλαμίνιος.

Ὁμήρου ἐγκώμιον διὰ σίχων.

Φιλογενεῖς καὶ φιλόκαλοι ἐκδύται τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ!

Οἱ ἐπόμενοι τρεῖς Γαλλικοὶ σίχοι ἐθαυμάσθησαν καὶ ἐ-
πηνέθησαν ὑπὸ πάντων τῶν φιλομούσων Γάλλων, καὶ κα-
τέστησαν ἀθάνατον τὴν μνήμην τοῦ ποιήσαντος. Τοσαύτῃ ἐ-
στὶν ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ ἁρμονία καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν. Ὁ-
θεν ἐγὼ, φίλτατοι ὁμογενεῖς, ἐπιθυμῶν ἐκ βάθους ψυχῆς ἵνα
οἱ νεανίσκοι τῆς Ἑλλάδος, οἱ γυνῆσιοι θεράποντες τῶν Ἑλι-
κωνιάδων Μουσῶν, αἱ λαμπραὶ τοῦ γένους ἐλπίδες, μηδό-
λως ἀναγινώσκωσι τὰ ἄθλια ἐκεῖνα καὶ χαμπερπὴ ἁσμά-
τια, τὰ σαφέστατα τεκμήρια τῆς κοινῆς ἡμῶν δυστυχίας, με-
τέφρασα, ὅσον ἐμοὶ ἦν δυνατόν. τοὺς αὐτοὺς Γαλλικοὺς σί-
χους, κατὰ φρονήσας τοῦ ὁμοιοικαταλήκτου, ὡς ἀναξίου τῆς
καλῆς καὶ ἑναρμονίου γλώσσης τῶν Ὁμήρου καὶ Σοφοκλέους

ἢ εἰς ὕψος αὐξήσεις του. Ὁ ἄνθρωπος σπανίως ὑπερβαίνει τοὺς ἐξ πόδας, καὶ ποτὲ δὲν μένει ὑπὸ τοὺς πέντε· ἡ γυναῖκα ἔχει τινὰς ἀντίχειρας ὀλιγώτερον.

Ἡ ἡδὴ φανερώνεται διὰ σημείων ἐξωτερικῶν δέκα ἢ δώδεκα ἔτη εἰς τὰ κοράσια, δώδεκα ἢ δεκαεὶς εἰς τοὺς νέους. Ἀρχίζει ταχύτερα εἰς τὰ θερμὰ κλίματα· τὰ δύο φύλα (Sexes) εἶναι ἀντίκατα εἰς τὴν προαγωγὴν πρὸ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς.

Τὸ σῶμα φθάσαν τὸν ὅρον τῆς αὐξήσεως εἰς ὕψος ἀρχίζει νὰ παχύνῃ ἥτοι νὰ αὐξάνῃ εἰς πλάτος. Τὸ πάχος ἐπισωρεύεται εἰς τὸ κελλικόν ὕφασμα. Τὰ διάφορα ἀγγεῖα βαθμιδῶν ἐμφράττονται, τὰ στερεὰ σκληρύνονται, καὶ μετὰ μίαν ζωὴν πλείον ἢ ἥττον μακρὰν, πλείον ἥττον κινητὴν ἢ μοχθηρὰν πίπτουν εἰς πτώσιν, γῆρας, ἔσχατον γῆρας, καὶ θάνατον. Οἱ ζῶντες ἑκατὸν ἔτη εἶναι ἐξαιρέτως σπάνιοι, οἱ περισσότεροι θνήσκουν πρὸ αὐτοῦ τοῦ καιροῦ ἢ ὑπ' ἀσθενειῶν, συμβεβηκέντων, ἢ γήρατος.

Τὸ παιδίον χρῆζει βοηθείας μητρικῆς περισσότερον καιρὸν ἀπὸ τὸν γαλακτισμόν του, ἐξ οὗ προκύπτει δι' αὐτὸ μία ἀνατροφή ἠθικὴ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ φυσικὴ, καὶ εἰς τὰς δύο ἐπίμονος διαμονή. Ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς τῶν ατόμων τῶν δύο φύλων, τὸ δύσκολον τῆς τροφῆς ὑπὲρ μίαν γυναῖκα, ὅταν τὰ πλούτη δὲν ἀναπληρῶσι τὴν δύναμιν, δεικνύουν, ὅτι ἡ μονογαμία εἶναι ὁ φυσικὸς δεσμὸς εἰς τὸ εἶδος μας, καὶ ὁ πατὴρ εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς ἐνώσεις λαμβάνει μέρος τῆς φροντίδος τῆς ἀνατροφῆς τοῦ παιδίου. Ἡ πολυχρονίότης τῆς αὐτῆς ἐπιτρέπει νὰ ἀποκτήσῃ ἐν τῷ ἀναμεξυ καὶ ἄλλα τέκνα, ἐξ οὗ συμβαίνει ἡ φυσικὴ διηνέκεια τοῦ συζυγιακοῦ συνδυασμοῦ· καθὼς ἀπὸ τὴν πολυχρονίον φυσικὴν ἀσθένειαν τῶν παιδίων προκύπτει ὁ περιορισμὸς τῶν οἰκογενειῶν, καὶ ἀκολουθῶς ὅλη ἡ τάξις τῆς ἐταιρείας, ἐπειδὴ οἱ υἱοὶ σχηματίζοντες νέας οἰκογενείας διαφυλάττουν μὲ τοὺς γονεῖς τὰς σχέσεις, τὰς ὁποίας ἡ πολυχρονίος καὶ γλυκεῖα ἐξίς τοῖς ἐγγράφε. Αὐτὴ ἡ διάθεσις εἰς τὸ νὰ βοηθῶνται ἀλλεπαλλήλως πολλαπλασιάζει εἰς τὸ ἄπειρον τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας εἰς τὸν ἔρημον ἄνθρωπον μίαν φοράν ἐδίδου ἡ ἐπιτηδεύσεώς του, καὶ ἐννόησός του· αὐτὴ τὸν ἐχρησίμευσε νὰ δαμάσῃ καὶ νὰ διώξῃ τὰ ἄλλα ζῶα, καὶ

ἄπογόνων. Εὐτυχεῖτε, ὦ φιλοπάτριδες καὶ φιλόκαλοι!
Ἐν Λονδίῳ, τῇ 1ῇ τοῦ Ἰουν. αἰζ.

Ἑλληνοφρων Σαλαμίνιος

Trois mille ans ont passé sur la cendre d'Homère;
Et depuis trois mille ans Homère respecté
Est jeune encore de gloire et d'immortalité.

Chénier, Épître à Voltaire.

„Ἐτι σχεδὸν τρισχίλια τὴν κῆνιν τοῦ Ὀμήρου
„Διέδισαν· ὃ δ' Ὀμηρος ἀείποτ' ἔδοξά σθι,
„Καὶ μετὰ τρισχιλίωσιν περίοδον ἡλίου
„Νεάζει ἐν λαμπρότητι καὶ δόξῃ ἀθανάτω. —

Ἐπισημείωσις τοῦ Μεταφραστοῦ.

Ὡ φιλόμουσοι καὶ φιλογενεῖς νέοι τῆς φιλατίας Ἑλλάδος! ἀναγινώσκετε συνεχῶς τὸν θειότατον Ὀμηρον, τὸν πατέρα τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας, τὸν φωτίσαντα τοὺς ἡμετέρους προγόνους, τὸν ἔτι καὶ νῦν ὠφελοῦντα πᾶσαν τὴν Εὐρώπην, καὶ ὑπὸ πάντων τῶν σοφῶν ἐθνῶν ἀξίως τιμώμενον.
„Οὕτω γὰρ (αὐτὸν) ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον
„εἶναι ποιητὴν, ὥς νόμον ἔθεντο, καθ' ἑκάστην πενταετη-
„ρίδα τῶν Παναθηναίων, μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν βραβύ-
„δεισθαι τὰ ἔπη· ἐπίδειξιν ποιούμενοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας
„ὅτι τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων προηροῦντο· εἰκότως· οἱ μὲν
„γὰρ νόμοι διὰ τὴν συντομίαν οὐ διδάσκουσιν, ἀλλ' ἐπι-
„τάττουσιν ἃ δεῖ ποιεῖν· οἱ δὲ ποιηταί, μιμούμενοι τὸν
„ἀνθρώπινον βίον, τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων ἐκλεξά-
„μενοι, μετὰ λόγου καὶ ἀποδείξεως τοὺς ἀν-
„θρώπους συμπεῖθουσιν (1) Ἐκτωρ γὰρ τοῖς Τρω-
„σι παρακελεύόμενος ὑπὲρ τῆς πατρίδος τάδε εἶρηκεν,

(1) Ἀκούετε, ὦ σιχουργοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀκούετε; Ζηλώσατε λοιπὸν τὴν σοφίαν τῶν τοιούτων ποιητῶν, καθὼς ὁ Τάσος, ὁ Μιλτων, ὁ Πώπης, ὁ Κορνήλιος ὁ Ρακίνης καὶ τόσοι ἄλλοι ποιηταὶ τῆς σοφίης Εὐρώπης. ἀπορρέψατε γενναίως τὰς ὁλοθρίους προλήψεις. πῶς τοιμᾶτε σι-

Ἄλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶ διαρπερές· ὅς δ' ἐκεν ὕμειων
βλήμενος, ἢ τυπεῖς, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
Τεθνάτων· οὐ οἱ ἀεικές ἀμυνομένων περὶ πατρὸς
Τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σὸν καὶ νήπια τέκνα,
καὶ κλῆρος, καὶ οἶκος ἀκήρατος, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
ἴκωνται σὺν νηυσὶ φίλῃν ἐς πατρίδα γαίαν.

„Τούτων τῶν ἐπῶν ἀκούοντες, ὦ ἄνδρες, οἱ πρόγονοι ὑ-
μῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ζηλοῦντες, οὕτως ἔσχον
πρὸς ἀρετὴν, ὥς οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πατρίδος, ἀλ-
λά καὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος, ὡς κοινῆς, ἤθελον ἀποθνή-
σκεν. Οἱ γοῦν ἐν Μαραθῶνι παραταξάμενοι τοῖς βαρβάρ-
οις, τὸν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀσίας σὺλον ἐκράτησαν, τοῖς
ἰδίους κινδύνοις κοινὴν ἄδειαν ἅπασιν τοῖς Ἕλλησι κτώμε-
νοι· οὐκ ἐπὶ τῇ δόξῃ μέγα φρονοῦντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ταύ-
της ἄξια πράττειν. . . . Οὐ γὰρ λόγῳ τὴν ἀρετὴν
ἐπετίθει, ἀλλ' ἔργῳ πᾶσιν ἐπεδείκνυτο.“
Λυκόβργος ἐν τῷ κατὰ Λεωκρ., σελ. 209, Orat. Gr.
ed. Reisk. t. IV. — „Οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὀμήρου Ποίησιν
μεῖζω λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας τοῖς
βαρβάροις ἐνεκαμῖατε· καὶ διὰ τοῦτο βουλευθῆναι τοὺς προ-
γόνους ἡμῶν ἐντίμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην ἐν τε τοῖς
τῆς μουσικῆς ἄθλοις καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων, ἵνα
πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἐπῶν, ἐκμανθάνωμεν τὴν ἔχθραν
τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑπάρχουσαν“. Ἰσοκρ. ἐν τῷ Πανηγυρ.
σελ. 69, ἐκδ. Κορ. —

Vaste Homère! de ton Génie

Ainsi les foudres allumés,

Avec des torrens d'harmonie,

Roulent dans tes vers enflammés.

Des feux de ta bouillante audace

χορηγεῖν τοιοῦτοτρόπως; „Δάκρυα πάντα τὰ μάτια μ' τὰ κατώρθωσας
να κλέν, καὶ τὰ χεῖλη να φωνάζου, πάντοτε τὸ ἄχ να λέν“. φεῦ
τῆς ἀπειροκαλίας! Ἄλλα καὶ, πρὸς Μουσῶν καὶ Ἀπόλλωνος!, μὴ ἀναμι-
γνύητε τοῖς ῥόδοις „Λουφάρια, καὶ πέσροφαις, λαλέδες, μενε-
ξέδες“.

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

Jaillissent la force et la grace
De tes divins enfantements ;
Comme des Mers le Dieu suprême
Vit éclore la Beauté même
Du choc de ses flots écumans.

Le Brun, Ode sur l'Ethousisme (1).

Εὐχαὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

Θεέμου παντοδύναμε, πλήρωσον τὰς εὐχάς μου!
Ἐμπνευσον εἰς τοὺς ἄρχοντας ἀγάπην τῆς πατρίδος,
Εἰς ἡγεμόνας καὶ κριτὰς φιλοδικαιοσύνην,
Εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς ἡμῶν τὸν ζῆλον τῆς παιδείας,
Εἰς πάντας τοὺς Πνευματικοὺς σοφίαν καὶ εὐγλωττίαν,
Εἰς τοὺς Ἱεροκλήρυκας τὸν ζῆλον Χρυσόσμου,
Εἰς διδασκάλους καὶ σοφοὺς ὁμόνοιαν, εἰρήνην,
Εἰς τοὺς πτωχοὺς σχολαστικοὺς νοῦν καὶ φιλοκαλίαν,
Εἰς τὸν χορὸν τῶν μαθητῶν καλὴν φιλοπορίαν,
Εἰς τοὺς πραγματεῦτάς ἡμῶν προνήματα γενναῖα,
Εἰς πάντας τοὺς Κοραῖς ἐπιμονὴν μεγάλην,
Εἰς τοὺς Ἀντικοραῖς κρίσιν, καὶ εὐγνωμοσύνην,
Εἰς τοὺς Ὑπερκοραῖς τὴν μετριοφροσύνην,
Εἰς πάντας τοὺς δημοτικούς τὴν γυνῶσιν τῶν πρακτίων,
Εἰς πάντας δὲ τοὺς ποιητὰς ὕψος καὶ ἁρμονίαν,
Εἰς πάντας δὲ τοὺς Ἑλληνας τὰ σέβας τῆς ἙΛ-
ΛΑΔΟΣ.

Ἐν τῷ Μοναστηρίῳ τοῦ Βατοπεδίου,
Ἰουνίου β', αἰωζ'.

Σωφρόνιος Ἀθηναῖος,
μοναχὸς τοῦ Ἁγίου ὄρους.

---

(1) Σημειωτέον ἐν παρόδῳ ὅτι ὁ Le Brun, διὰ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν,
καὶ τὸ τοιμηρὸν τῆς φράσεως, ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν Γάλλων Le Pindare
Français.

Ω Δ Η

ΕΙΣ ΤΟ "ΕΑΡ,

Συνταχθεῖσα ὑπὸ Κωνσταντίνου ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ,

καὶ προσφωνηθεῖσα,

Πρὸς τὸν Φιλογενέστατον καὶ Εὐδοξότατον ἸΩΑΝΝΗΝ ἈΝΤΩΝΙΑΔΗΝ
Κερκυραῖον, Κόμητα ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΝ, λειτουργὸν καὶ μουσικὸν σύμ-
βουλον τοῦ Κραταιοτάτου καὶ Φιλέλληνος Αυτοκράτορος ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΥ,
κ. τ. λ., κ. τ. λ., κ. τ. λ.

Ὁ σιδηρόφρων θεὸς χειμῶνος
Ἀπῆλθεν ἤδη ἐκ τοῦ ὕψους
Ἡμισφαιρίου τοῦ αἰθεράδους·
Ἐπ' αἰκιήτων δ' Ἀρκτῶρου πόλου
Μακρῶν ὀρέων ὑψηλοτάτων
Τὸν κρυφαλλώδι καὶ μέγαν θρόνον
Ἔσκησεν ὅλως ἡγῃωμένος.
Ἐκεῖ Βορέας ὁ τρομοφόρος,
Ὁ κρατερόστε ὁρμητικότες
Δρομαίως φεύγει, φυσᾷ, συρίζει,
Σφοδρῶς γογγύζει καὶ ἀποπνέει.
Ἄνεμον κεῖνον τὸν πολυφθόρον,
Ξηροποιῶν τε καὶ καθαίρετ' αὖ,
Ἐκρίζωτ' αὖτε καὶ δειδροφθόρον.

Ἡλῖος ἤδη ὁ χρυσοκόμης,
Ἀδαμαντότροχον θεῖον ἄρμα
Καὶ χρυσαυγέστατον διελαύνων,
Ὡς περτις ἀναξ' λαμπρὸς καὶ μέγας
Ἐπὶ τοῦ θρόνου, πλήρης εὐκλείας,
Οὕτως ὁρᾷται νῦν ἐπὶ δίφρου,
Καὶ διατρέχει τὴν εὐθυτέραν
Ὀδὸν ὑψόθεν τὴν οὐρανίαν,
Παχέα νέφη διασκεδάζων
Διὰ πυρφόρων μακρῶν δοράτων.

Νῦν τοῦ Κεφάλου ἡ παναθλία
καὶ ῥοδοδάκτυλος ἔρωμένη
Μαργαριτόλαμπα καταχέει
Δάκρυ' ἐπάνω παντοίων χόρτων.

Ἡ γῆ δὲ πᾶσα χαίρει, γελάει,
Ἄνθι ποικίλα γεννᾷ καὶ τρέφει,
Κ' ὑπερευφραίνει θνητῶν καρδίας.

Ἡ δὲ φιλέριμος Φιλομήλα,
Νῦν κεκρυμμένη ἐπὶ τῶν δένδρων,
Ἐρωτος πάθι καὶ δυσυχίας
Θρηνεῖ καὶ ψάλλει μετ' εὐφωνίας.

Ὁ νέος Δάφνις ἐν μεσημβρία
Ἐπὶ πλατάνων σκιὰν βαθεῖται
Πλήθος προβάτων ἔπαναπαύει,
Κ' ἐκείνων κόπους καταπραΰνει
Διὰ τοῦ ἤχου τοῦ γλυκυτάτου
Σύριγγος θείας τῆς ἀγροτέρας.

Ὁ Πηνειός τε κ' ἡ Ἰππουκρήνη
Ἐπὶ ἀνθέων εὐωδεσάτων
Κινοῦσιν ἤδη μετ' εὐθυμίας
Ἱερὸν ὕδωρ τὸ ἀργυρόχρουν.

Ζέφυρος πάλιν, ὁ θριαμβεύσας
Κατὰ βορέου τοῦ σκληροτάτου,
Θνητοὺς ἀνθρώπους ἀνανεάζει
Διὰ τῆς αὔρας τῆς ζωηφόρου.

Βλέπω ἡδέως τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
Τὸν θεὸν τοῦτον τὸν εὐεργέτην
Πτέρυγας πρῶτον ἀγλαοχρῶμους
Ἐπὶ τῶν ῥόδων ἐπικινοῦντα,
Ἢῖτα δὲ ὅλως μεμυρισμένον
Σπεύδοντα δρόμῳ τῷ αἰετῷ
Πρὸς τε τὰς Νύμφας καὶ τὰς Δρυάδας,

Καὶ συγχορευόντα μετ' ἐκείνων
Διὰ ποδῶν τῶν πτεροποικίλων.

Βλέπω δ' αἰσάτως τὴν Ἀφροδίτην
Κατερχομένην ἐκ τοῦ Ὀλύμπου,
Τῆς κατοικίας Θεῶν μακάρων,
Ἐπ' ἀμβροσίου καὶ τερπνοτάτου
Ἄρματος θείας ἀραισμένου
Μετὰ σεφάνων τῶν ἀκιράτων.
Περισεράστε καὶ τὰ σροῦθια
Τὰ ἐξευγμένα ὑπὸ τὸ ἄρμα,
Καὶ διὰ μέσου λαμπροῦ αἰθέρος
Ἄγοντα ἤδη θεῶν μεγάλην.

Τὸ τελευταῖον δ' ἔρωτα βλέπω
Ἐπὶ τῶν κήπων καὶ τῶν λειμῶνων
Μετὰ χαρίτων τῶν χρυστοπέπων,
Συνευθυμοῦντα, ποδὶ κτυποῦντα
Τῷ ἀβροτάτῳ γῆν ἀνθηφόρον,
Καὶ τὸν οἰκτεῖον ῥίαμδον μέγαν
Δοξολογοῦντα φωνῇ γλυκεῖα.

Ἄλλὰ τίς οὗτος ἦχος ὁ θεῖος,
Ὅστις ἐκπλήττει τὰς ἀκοάς μου
Καὶ εἰς τὰ δάση τὰ μειδιῶντα
Βομβεῖ; τί βλέπω; ὦ μέγα θαῦμα!
Σὺ, ὦ οὐράνιος Ἄρμονία,
Ἵμεῖς, ἀγνόταται Πιερίδες,
Αἱ θυγατέρες Διὸς μεγάλου,
Ψάλλετε ἤδη! ναί, τὴν ψυχὴν μου
Αἱ συμφωνεῖαι ὑμῶν αἱ θεαί
Πάνυ βαθέως κατακηλοῦσι.
Λαίπῳ σιγαῖτε, ὦ τολμηταί
Τοῦ Φοίβου παῖδες τοῦ λαμπροτόξου!
Ταῖς Μούσαις πρέπει τοῦ ἑλικῶνος
Ἕαρος κάλλι μέλπειν ἀξίως.

Σκέψις περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀναχάρσιδος.

(σ α λ ε ῖ σ α .)

Ἀνέγνων εἰς τὸν Λόγιον Ἑρμῆν (Ἀρ. 7.) τὴν ἐξῆς ἀγγελίαν „Κύριος Ἀλέξανδρος ὁ Κοιμπάρης ἐκ τῆς κατὰ τὸν Εὐξείναιον πόντον Μεσημβρίας ὁρμώμενος, καὶ ἐν Ὀδησσῷ ἤδη τὰς διατριβὰς ποιούμενος, ἐμπορικὸν βίον ζῶν, ἀνὴρ ἐν ἔργοις καὶ λόγοις τίμιος, εἰς τῶν ἐνθέρμων ζηλωτῶν τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, ἐδεήθη τινὸς τῶν ἰδίων φίλων, ὅπως τὸ σύγγραμμα τοῦ κυρίου Ἰωάννου Βαρθελόμεως, ἐγνωσμένον ὑπὸ τῷ ὀνόματι τῆς κατὰ τὴν Ἑλλάδα περιηγήσεως τοῦ Ἀναχάρσιδος, ὡς τῷ γένει ἐπωφελές, ἅτε δὴ ἐξιχνιάζον ἐπὶ λεπτοῦ τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, μετνευχθῇ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς διάλεκτον, ὑποσχόμενος ἰδίῳις ἀναλώμασι τύποις ἐκδώσειν, καὶ τοῖς φιλομούσοις δωρεὰν ἀφοσιώσεσθαι, οἷον εἰδείγμα τῆς πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ γένος εὐγνωμοσύνης.“

Ἐκ τῶν προειρημένων συνάγεται ὅτι ὁ φιλογενὴς καὶ φιλόκαλος οὗτος ἀνὴρ, ὑπὸ ἔρωτος φιλογενείας ἀνακαίόμενος, ἐφιλοτιμήθη νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς ὁμογενεῖς του δωρεὰν τὴν περιήγησιν τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος, μεταφρασμένην εἰς τὴν ἀπλῆν γλῶσσαν τῶν Γραικῶν.

Τὸ νὰ ζητήσω νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ τοῦ συγγράμματος εἶναι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀξιολογωτέρα εἶναι τὸ αὐτὸ, ὥσάν νὰ ἤθελα νὰ δείχνω εἰς τοὺς βλέποντας ἐν καιρῷ σταθερὰς μεσημβρίας τὸν ἥλιον. Ἀρκοῦσι πρὸς ἔπαινον τοῦ συγγραφέως αἱ παρὰ πάντων τῶν σοφῶν ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης πανταχοῦ περιεδόμεναι εὐφημίαι, καὶ ἐγὼ τόσον μόνον λέγω ὅτι εἶναι πολύτιμον ἐράνισμα ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων κειμηλίων τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, λαμπροτάτης φαντασίας προῖον, ἐμφαίνον χαρακτῆρα εὐαισθήτου ψυχῆς, καὶ ὠφελιμώτερον ὑπὲρ πάντα σχεδὸν τὰ περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως πραγματευόμενα συγγράμματα· καθότι ἀρκεῖ νὰ ἀναγνώσῃ τις μετὰ προσοχῆς, καὶ αἰσθάνεται ὅτι συναρπάζεται ἡ καρδιά του, καὶ λαμβάνει διάφορους τροπὰς, καὶ πολυειδεῖς ἀλλοιώσεις, καὶ ποτὲ μὲν ἀναβαίνει εἰς τὰ ὑπερνεφῆ ὄρη, ὅπου ἡ Ἑλληνικὴ φαντασία καταίθαζε συνεχῶς

τούς θεούς ἐκ τῶν οὐρανῶν, ποτὲ δὲ εὐφραίνεται περιερχομένη εἰς τὰς τερπνὰς κοιλάδας καὶ χλοεράς πεδιάδας, ἄλλοτε συνενθουσιᾷ μετὰ τῶν ἀγωνιζομένων εἰς τὰ Ὀλύμπια, καὶ ἐνίοτε γεμίζει θείαν ἔμπνοιαν προχωροῦσα εἰς τὰ ἐνδότατα καὶ κατὰστικαὶ βάθῃ τῶν ἱερῶν ἀλσῶν· ἐν συντόμῳ, ἐπιτιθεῖσθαι σύγγραμμα διὰ τὰ κινήτη ψυχᾶς εὐαισθήτους, μέχρι τοῦδε δὲν ἐξεδόθη, καὶ ὅτοι ἠθέλησαν νὰ γράψωσι κατὰ μίμησιν αὐτοῦ, παρεξέτραπιταν εἰς ἀηδεῖς ἀπεραντολογίας, ὡς ὁ συγγραφεὺς τῆς περιηγήσεως τοῦ Πυθαγόρου, καὶ εἰς ἀσυναρτήτους καὶ αἰσχροῦς φλυαρίας, ὡς ὁ συγγραφεὺς τὴν περιήγησιν τοῦ νέου Ἀντήνορος.

Τούτων οὕτως εἰρημένων, ἦδη ἀποτείνομαι πρὸς σέ, φίλε τοῦ γένους Ἀλέξανδρε, καὶ ἐπειδὴ ὄργῃ ἡ γενναία σου ψυχὴ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὠφελούντων τὸ γένος ἡμῶν, μὴ κρίνης ἀνάρμοστος νὰ ἀκούσης καίτινος ὁμοιοπαθοῦς φίλου σου φωνὴν περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως.

Τὸ καλόν, φίλε, οὐκ ἔστι καλόν, ὅταν μὴ καλῶς γίνηται· αὕτη δὲ ἡ ἀλήθεια εἶναι τόσον καθολικὴ, ὥστε προσαρμόζεται εἰς κάθε περίστασιν, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς ταύτην, περὶ ἧς ὁ λόγος. Τὸ ἐπωφελέστατον ἔργον αὐτὸ ὅπου συνέλαβες εἰς τὴν ιδέαν σου, ἐν ᾧ πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως θεωρούμενον, προξενεῖ μεγάλῃν ὠφελείαν, ἢμπορεῖ νὰ γένῃ ἄχρηστον καὶ ἀνωφελές, εἰάν δὲν διενεργηθῇ μὲ τὴν ἀνήκουσαν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Ἀλλὰ διὰ τὰ ἐκπληρωθῇ αὕτη ἡ εὐγενὲς σου ἐπιθυμία, πρῶτον πρέπει νὰ σπουδασῇς μὲ μεγάλην προσοχὴν διὰ τὰ γένῃ, ὅσον δυνατόν, καλὴ ἡ μετάφρασις.

Τοῦτο δὲ διὰ τὰ κατορθωθῇ, ἀπαιτεῖται πρῶτον νὰ ᾖναι ἀκριβῶς εἰδήμων ὁ μεταφραστὴς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς γλώσσης, νὰ ἐννοῇ τὸ πνεῦμα τῶν ἐννοιῶν, καὶ ὅχι τὰς λέξεις συγκεχυμένως, νὰ ᾖναι πεπλουτισμένος μὲ φιλολογίαν, καὶ μὲ γινῶσιν ἀκριβῇ Ἱστορίας καὶ μυθολογίας· δευτέρον νὰ εὐρίσκεται εἰς πόλιν ἔχουσαν βιβλιοθήκας Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, ἐπειδὴ, ὡς προεῖπον, τὸ σύγγραμμα εἶναι ὑφασμένον ἐξ Ἑλληνικῶν περικοπῶν, λέξεων, καὶ φράσεων, καὶ χωρὶς τὴν γινῶσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τὴν βοήθειαν τῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ ὁ μεταφραστὴς. Τὸ δὲ μέγιστον καὶ οὐ-

σιωδέσασθαι εἶναι, νὰ ἔχη χαρακτῆρα λόγου κομφόν καὶ χα-
ριέντα διὰ νὰ ἐκφράζη μὲ ἡδονὴν, ὅσας χάριτας ἐδανείσθῃ
ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὁ Γάλλος συγγραφεὺς· ὁθεν πρόσ-
εχε ἀκριβῶς μήπως κενώσης εἰς μάτην χρήματα· συμβου-
λεύσου καὶ ἄλλους πεπαιδευμένους, καὶ μὴν ἐπισηριχθῆς
διὰ τοιοῦτον κοινωφελές ἔργον εἰς ἑνὸς μόνου φίλου σου
συμβουλὴν· σὲ λέγω δὲ εἰλικρινῶς ὅτι ἂν ἡ ἀγγελία εἴ-
ναι γραμμὴν παρὰ τοῦ μεταφραστοῦ, ἀναγκάζομαι νὰ προ-
μαντεύσω κακὰ προμηνύματα. Αὐτὸς ὁμοιάζει τοὺς Γραι-
κοὺς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, καὶ ὡσάν νὰ ἐκά-
θετο εἰς κῆμμίαν ἐσχατιὰν τῆς Σιθιρίας ἀκοινώνητος μὲ τὸν
λοιπὸν χορὸν τῶν λογίων ὁμογενῶν ἀνδρῶν, δὲν ἔχει ἰδέαν
τοῦ γράφειν ὀλοτελῶς· μὲ ὕφος τάχα Ἑλληνικὸν ἐκδέτει
κατὰ λέξιν μεταφρασμένας Γαλλικὰς περιόδους, ὡς „ἐγνω-
σμένον ὑπὸ τὸ ὄνομα“ κτλ· μεταχειρίζεται ἀκυρολεξίας
ὡς τὸ „δωρεὰν ἀποσιτιάσσεσθαι“ ἀντὶ τοῦ „δωρεὰν διανεῖ-
μαι „καὶ σχοινοτενεσάτας περιόδους ὡς τὸ“ ἐδεήθη τινὸς
τῶν φίλων, ὅπως . . . καὶ μετὰ ἕξ μηνῶν διάστημα . . .
μετενεχθῇ“. ἐν ἐνὶ λόγῳ, τὸ πᾶν εἰς αὐτὴν τὴν ἀγγελίαν
εἶναι ἀφιλοκαλία καὶ ἀσάφεια.

Φιλογενέσατε Ἀλέξανδρε, ἄξιε τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόμα-
τος! μὴν ἀφήτης νὰ διασρέψῃ ἡ αὐτὸς, ἢ ἄλλοστις τοιοῦ-
τος τοιοῦτο πολὺτιμον σύγγραμμα· καθότι ἐκ τοιαύτης με-
ταφράσεως ἀδικεῖται πρῶτον ὁ συγγραφεὺς, καταβιβαζόμε-
νος ἐκ τοσαύτης ἡδονῆς εἰς τῆς ἀηδίας τὸν βόρβορον, ἀδι-
κεῖται τὸ γένος ζερούμενον τῶν χαρίτων, καὶ μετ' αὐτῶν
τῆς ὠφελείας τοῦ θάυμασιου τούτου συγγράμματος, ἀδι-
κεῖσαι καὶ σὺ, φίλε, ὡς σπείρων κατὰ πετρῶν, διὰ τοιαύτην
μεταφράσιν, ἡ ὁποία θάλει ἀποσκυβαλισθῇ παρὰ πάντων
τῶν ὁμογενῶν, καὶ τελευταῖον ἀδικεῖται καὶ ὁ μεταφραστὴς
αὐτός, ἐπεὶ δὲ θὰ ἐλκύσῃ ἐφ' ἑαυτὸν τὴν δυσφημίαν ὅλων
τῶν λογίων καὶ φιλοκάλων ἀνδρῶν.

Περὶ δὲ τῆς διανομῆς τῶν βιβλίων σοχάζομαι συμφέ-
ροντα τὰ ἑξῆς: Αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς εὐεργεσίας κατὰ πρῶ-
την προσβολὴν φαίνεται χρήσιμος τῶντι καὶ ἐπωφελέσα-
τος, ἀλλ' ὅταν ἀναλυστῇς ἀκριβέστερον τὸ πρᾶγμα, εὐρί-
σκει πολλοὺς λόγους ἀποδεικνύοντας ὅτι αὐτὴ ἡ τῶντι
γενναῖα πράξις δὲν ἐπιτυγχάνει τὸ σκοπούμενον. Ἡ ἐξέυρεσις
καλῶς ἴσως ὅτι πρὸ χρόνων οἱ φιλογενεῖς ζωσιμάδαι κατε-

δαπάνησαν πολλὴν ποσότητα χρημάτων εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων τῶν αἰοδιμάτων ἀνδρῶν Εὐγενίου καὶ Θεοτόκη· ἄριστος σκοπὸς τῶν τούτων καὶ ἐπωφελέστατος! ἀλλ' ὅποιον τὸ ἐκ τῆς τοιαύτης μεγαλοδωρίας ὄφελος; μήπως ἀποφελήθησαν οἱ ὁμογενεῖς λόγιοι; ἢ μήπως ἐμοιράσθησαν τὰ βιβλία εἰς πτωχοὺς μαθητὰς, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἔγιναν; Διέτριβον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅτε ἐγένετο ἡ διανομὴ τῶν βιβλίων παρὰ τινος Ἱεροκλεῆς καὶ Ἱεροκλήρυκος Δωροθέου, τὸν ὅποιον ὡς εὐσεβέστερον διώρισαν εἰς τοῦτο τὸ ὑπουργήμα, ἀλλὰ σπουδάζοντες νὰ ἀποφύγῃσι τὸν καπνὸν, ὑπέπεσον εἰς τὸ πῦρ· διότι ἐξαιρουμένων τῶν βίβλων καὶ δυναστειᾶ παρ' αὐτοῦ ἀποσπασθέντων, διεμοιράσθησαν τὰ λοιπὰ εἰς μαγείρους, ναύτας, καὶ ἄλλους τοιούτου εἵδους ἀνθρώπους, καὶ περιεφέροντο τὰ μαθηματικὰ τοῦ Θεοτόκη εἰς καπηλεία καὶ ἐργασήρια μπακαλικά πωλούμενα παρ' ἀξίαν καὶ κατακοπτόμενα. Ἰδὼν αὐτοφει μαθητὰς ἐκ τῆς σχολῆς του Κουρουτζεσμέ, διδασκομένους τὰ μαθηματικὰ τοῦ Θεοτόκη, οἱ ὅποιοι λαβόντες συστατικά παρὰ τῶν διδασκάλων, ὅτι ἦτον ἄξιοι τῆς δωρεᾶς διὰ τὴν ἐπιμελείαν των, ἀπεδιώχθησαν μετὰ πολλῶν ὕβρεων (τοιαῦται ἦτον αἱ συνήθεις φιλοφροσύναι τοῦ μιμητοῦ τῆς πράξεως τοῦ Ἰησοῦ, ὃς τις καὶ λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ). ἔπειτα διότι τὸν ἔγραψεν εἰς Ἰωαννίτης ἔμπορος, φοβηθεὶς μὴ φωραθῇ, ἔδωκε διπλᾶ. Ἄλλος ἐζήτησε τινὰ σώματα διὰ νὰ παραδίδῃ εἰς τὸ σχολεῖόν του, καὶ ἐπειδὴ ἀπέτυχεν, κατέφυγεν εἰς τὰ μπακαλικά ἐργασήρια, καὶ ἀγόρασεν εἰς τόπον χαρτίου πρὸς ἐξήντα παράδειξ τρία σώματα.

Καὶ δὲν εἶναι παράδοξον τὸ νὰ κάμῃ τοιοῦτον ἀτόπημα ὁ Δωροθέος. Ἀλλ' ἀπλῶς λέγω ὅτι ὅποιον καὶ ἂν διορίσωσιν εἰς τοιαύτην διανομὴν, πρῶτον θὰ πάρῃ εἰς κάθε μέρος ὁ πλούσιος καὶ δυνατὸς, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πτωχὸς καὶ ἀδύνατος, καὶ τοῦτο θὰ γένη, ἂν μείνωσι περιττὰ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως τὰ διὰ τοὺς πτωχοὺς λογίους ἐκτυπωθέντα βιβλία, ἐδόθησαν δωρεὰ, καὶ δίδονται πάντοτε, εἰς πλουσίους ἄρχοντας καὶ ἐμπόρους, καὶ εἰς ἀμαθεῖς καὶ φιλαργύρους Ἀρχιερεῖς, καὶ καταστέπονται ἐν γωνίᾳ ἐβριμμένα καὶ ἐν παραθύρῳ, ὅσα ἔμελλον νὰ τελειοποιήσωσι τὸν νοῦν τῶν ὁμογενῶν.

να προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰς ἀκρατίας τῶν κλιμάτων, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔφθασε νὰ σκεπάσῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.

Ὁ ἄνθρωπος φαίνεται νὰ μὴν ἔχητινα οἰκειότητα μετὰ τὴν φυσικὴν ῥυθμὴν (instinct), οὐδεμίαν φιλοπονίαν σταθεράν καὶ προηγημένην ἀπὸ τὰς ἐμφύτους ιδέας· αἱ γνώσεις του εἶναι ἀποτελεσματῶν αἰσθήσεών του, ἢ τῶν αὐτοῦ προγόνων· διαδοθεῖσαι διὰ τοῦ λόγου, προαχθεῖσαι διὰ τῆς μελέτης, προσαρμολογεῖσαι εἰς τὰς χρεῖας του καὶ ἀπολαύσεις τοῦ ἔδωσαν ὅλας τὰς τέχνας. Ὁ λόγος καὶ ἡ γραφὴ διαφυλάττου-τες τὰς κεκτημένας ιδέας καὶ γνώσεις εἶναι διὰ τὸ εἶδος του αἱ πηγαὶ μιᾶς ἀπείρου τελειοποιήσεως, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπλούτουν ἀπὸ ιδέας ἐξαγαγῶν καὶ μέρος ἀπὸ τὴν ὁλόκληρον φύσιν.

Οἱ βαθμοὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολὺ διάφοροι. Αἱ πρῶται Ὀρδαὶ ἦτοι περιπλανώμενοι Τάρταροι καὶ Ἀραβες, δεδομένοι εἰς τὸ νὰ ζήσουν διὰ τοῦ κυνηγίου, ἢ φαροκυνηγίου, ἢ διὰ τῶν ἀγρίων καρπῶν, ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξοδεύουν τὸν καιρὸν εἰς τὸν πόρον τῆς τροφῆς των, μὴν ἐμποροῦντες πολὺ νὰ πολλαπλασιασθῶν, ἐπειδὴ ἤθελαν ἐξαντλήσῃ τὸ κυνήγιον, ἔκαμναν μικρὰς προόδους· αἱ τέχνηται των περιωρίζοντο εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καλύδων καὶ πλοιαρίων, εἰς τὸ νὰ καλύπτονται μετὰ δέρματα καὶ νὰ κατασκευάζωσι βέλη καὶ δίκτυα· ἐπαρτιροῦσαν τὰ ἄσπρα εἰς τὰς δρομαστών, καί τινα ἀντικείμενα φυσικὰ, ὧν αἱ ιδιότητες τοὺς προσέφερον κάποιαν ὑπουργίαν· συνεκοινώνησαν τῷ κυνὶ κλίσιν τινα ἔχοντι εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς. Ὅταν ἔφθασαν νὰ δαμάσουν τὰ φυτοφάγα ζῶα, ἠῶρον εἰς τὴν κτῆσιν πολυαριθμῶν ἀγγελῶν μίαν ὑπόστασιν πάντοτε σερεῖαν καὶ τινα ἡδυο-νὴν, ἥτις τοὺς ἐκίνησεν εἰς κάποιαν ἔκτασιν τῶν γνώσεων των· ἄρχισαν νὰ κτίζωσι οἰκήματα καὶ νὰ κατασκευάζωσιν ἱμάτια, ἐγνώρισαν τὴν ιδιοκτησίαν (propriété, κυριότητα) καὶ ἀκολουθῶς τὰς ἀλλαγὰς, πλούτη, ἀνομοιότητα τῶν καταστάσεων, πηγὰς ἀμίλλης εὐγενοῦς καὶ εὐτελῶν παθῶν. Ἀλλὰ μία πλανωμένη ζωὴ διὰ νὰ εὗρουσιν νέας νομας, καὶ νὰ ἀκολουθοῦν τὸν δρόμον τῶν τεσσάρων ὁρῶν τοῦ χρόνου τοὺς συνέσειλε εἰς μικρὰ ὄρια γνώσεων.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔφθασε τῶντι εἰς τὴν πολλαπλασία-

Δια ταῦτα πάντα τὰ εἰρημένα νομίζω, ὅτι ἀφ' οὗ συν-
τελεσθῇ ἡ μετάφρασις, καθὼς πρεῖπαι, καὶ ἐκδοθῇ τὸ βι-
βλίον, συμφέρει νὰ γένη ἡ διανομὴ μόνον εἰς σχολεῖα, τὰ
δὲ λοιπὰ σάματα νὰ παλαῖνται μὲ μετρίαν τιμὴν, καὶ τὸ
ἐξ αὐτῶν συναγόμενον κέρδος νὰ φυλάττεται, διὰ νὰ γί-
νεται χρήσιμον εἰς ἄλλων ὠφελίμων συγγραμμάτων ἐκδο-
σιν, καὶ διὰ ταύτης τῆς μεθόδου ζητάζομαι ὅτι ἔχι μόνον
διαμένει ἡ εὐεργεσία αἰωνίως, ἀλλὰ, πολλαπλασιαζομένων
τῶν χρημάτων, προβαίνει ἀνέξανουσα ἐπ' ὅπειρον.

Ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ ταύτην τὴν φροντίδα ἀπαιτεῖται ἐπιμέ-
λεια ἰδιαίτερα, καὶ προσασία ἀσκήσεως καὶ διαμένουσα, ἦτον
καλλίτερον νὰ ἀποτίθενται τὰ χρήματα εἰς μέρος ἀσφαλές
καὶ δεχόμενον τοιαύτας φροντίδας· τοιαῦτα ἐπαγγέλλεται
τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει συσταθὲν ἐμπορικὸν Σύστημα, εἰς τὸ
ὅποιον ἀφιέρωσε πρὸ ὀλίγων μηνῶν καὶ ἡ φιλόκαλος Βασι-
λικὴ Νικολάου ποσότητα τινὰ χρημάτων πρὸς σύστασιν σχο-
λείου εἰς τὴν πατρίδα τῆς, τὸ ὅποιον ἐπικυρωθὲν διὰ Πα-
τριαρχικῶν σιγγιλιῶν θέλει διαμεῖναι εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς σέ, φιλογενέσατε Ἀλέξανδρε, μέ-
νει δὲ νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους πλουσίους
ὁμογενεῖς, ὅσοι ἀκόμη ἢ ἐκ προαιρέσεως, ἢ ἐκ περιστάσεων
δὲν ἔδειξαν σημεῖα Ἑλληνικῶν ψυχῶν. Ἄς μάθωσιν ὅλοι,
ὅτι τὸ γένος μας ἄρχισε νὰ κάμνῃ ὀρθὴν ἐκτίμησιν τοῦ κα-
λοῦ, καὶ νὰ δοξάζῃ ὅχι τὰ καταχρυσωμένα ἀνθρωπάκια,
ἀλλὰ τοὺς εὐεργετήσαντας καὶ εὐεργετοῦντας, ὡς ὁ φιλογε-
νὴς καὶ φιλόκαλος Ἀλέξανδρος, τὸ γένος καὶ τὴν πατρίδα
μας. Ὁ πλοῦτος εἶναι δῶρον τῆς θείας Προνοίας δεδομένον
ἄνωθεν, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα οὐράνια δωρήματα, ἀλλὰ τότε
μόνον γίνεται ὠφέλιμος, ὅταν ἐξοικονομῆται μὲ φιλανθρω-
πίαν καὶ φρόνησιν. Καθ' ὃν καιρὸν ζῶσιν οἱ φιλόκαλοι εὐερ-
γέται τοῦ γένους, ζῶσι συγχρόνως πανταχοῦ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἄκαρποι πλούσιοι, ἀλλὰ τούτων μὲν ἀπόλλυται τὸ
μνημόσυνον μετὰ θάνατον, καὶ κατατρῶγουσι τοὺς ἰδρωτάς
αὐτῶν πόρνοι καὶ κήληροι, ἐπειδὴ ἐκεῖ καταντῶσιν ὡς ἐπὶ
τὸ πλεῖστον τῶν φιλαργύρων πλουσίων οἱ εὐρωτιῶντες θη-
σαυροὶ, δι' ἀσώτων κληρονόμων ἀφειδῶς ὑποβρέοντες, οἱ δὲ
φιλόκαλοι καὶ φιλάνθρωποι πλούσιοι αἰσθάνονται εἰς ὅλον
τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των κάθε ζηγμὴν ἐκείνην τὴν οὐράνιον

ἡδονὴν τὴν ἐκ τῆς εὐεργεσίας προερχομένην, ἡ ὁποία δὲν συγκρίνεται μὲ ὅλα τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ, χύνουσι ποταμίδον τὰ δάκρυα τῆς χαρᾶς, ὅσakis ἀκούουσι τὰς εὐλογίας τῶν πτωχῶν, γίνονται σεβαστοὶ εἰς τὴν πατρίδα των, ἔντιμοι εἰς τοὺς ὁμογενεῖς των, καὶ περιδότηοι εἰς ὅλα τὰ ἔθνη· μήτε ὁ φθόνος μὲ τὴν πικρίαν τῆς κακίας· μήτε ὁ μωμος μὲ τῶν σκαωμμάτων τὰ βέλη εἶναι ἱκανὰ νὰ διασπᾶσιν τὸ πυκνὸν ἔνδυμα τῶν ἐπαίνων, τὸ ὅπου εὐφραίνουσιν αἱ εὐφημίαι τῶν εὐαισθητῶν ψυχῶν. Ἦτον ποτὲ καιρὸς, ὅτε ἐθάμβωνε τὰ ὄμματα ἡ λαμπρότης τῶν ἔνδυμάτων, καὶ ἐξέπληττον τὸν νοῦν οἱ πολυτάλαντοι θησαυροὶ, ἀλλ' ἤδη ἄρχισε νὰ εἰσχωρῇ ἡ φιλοσοφία, καὶ μετὰ ταύτης ἡ ὀρθὴ διάγνωσις τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων, καὶ θὰ παύσωσιν εἰς τὸ ἐξῆς-αἱ ἀνδραποδώδεις προσκυνήσεις, καὶ αἱ δουλοπρεπεῖς κολακεῖαι, μήτε θέλει καταδεχθῇ ποτὲ ὁ πεπαιδευμένος ὁμογενὴς νὰ προσφέρῃ λατρείαν εἰς κτήνη χρυσοφόρα, ἐν ᾧ θέλει σέβῃ πάντοτε τοὺς εὐεργέτας τῆς πατρίδος μὲ τὸν ἀμάραντον τῶν ἀληθῶν ἐπαίνων σέφανον.

Πρὸς τοὺς φιλοπόνους ἐκδότας τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ.

Ἰάσιον τῇ κέ. Ἰουνίου 1817.

Ἡ προθυμία καὶ ὁ πρὸς τὰ καλὰ ἔργα ἀξιωματικὸς ζήλος τῶν ἐνταῦθα εὐγενεστάτων Ἀρχόντων καὶ τοῦ Πανιερωτάτου ἀγίου Μολδαντίας εἶναι ἀξιώεαι. Οἱ φιλόμουσοι οὗτοι ἄνδρες οὐ μόνον ἀπέκατέστησαν ἐνταῦθα Ἑλληνικὴν τυπογραφίαν πατριωτικῶν ἔργων, ἀλλ' ἐπιμελοῦνται τὸ σχολεῖον ἐκλέγοντες καὶ διορίζοντες διδασκάλους, Γραμματικούς, Ποιητάς, Μαθηματικούς καὶ Γεωμέτρους πρακτικούς· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶν εἶδος συνδρομῆς προθυμοποιῶνται· καὶ τοῦτο καθαρῶς φαίνεται καὶ εἰς τὴν περὶ τοῦ ἐν Χίῳ Ἑλληνομουσείου συνδρομῆν, ἐπεὶ εἰς δύο καταλόγους, τὸν μὲν παρὰ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ ἡγεμονικῷ γόνῳ Σκαρλάτῳ Γκίκα, τὸν δὲ παρ' ἐμοὶ, κατεγράφησαν μέχρι τοῦδε ἐπέκεινα τῶν 4500· γροσίων, ἐκτὸς τῶν ὅσα τὸ Θεοφρούριτον Ὑψοςτου ὑπεσχέθη νὰ στείλῃ ἐκεῖ ἀνωνύμως. Βλέπω, φίλοι ὁμογενεῖς, ὅτι πολλὴν χρεωσσοῦμεν τὴν ἀνταμοιβὴν καὶ εἰς

τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τούτους Βλαχομπογδάνους· εἶπε λοιπὸν νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντιβραδεύσωμεν αὐτοὺς ἑκατρυταπλασίως. Πρέπει τῷ ὄντι νὰ εὐγνωμονῶμεν διὰ τὰ ὅσα παρὰ τῶν ἀπολαμβάνομεν ἀγαθὰ.

Μανουὴλ Βερνάρδος Ἑρής.
Π. Ο' εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ῥωμαντινουπόλεως Ἑλληνικὸς σχολάρχης ἀρχιμ: Κυρ Παρθένιος ἔλειψεν ἐκεῖθεν, ἀντ' αὐτοῦ δὲ μετεκαλέσαντο οἱ προὔχοντες, ἥτε μεγάλη Ἑκκλησία δηλ. καὶ οἱ φιλόμουσοι ἀρχ: Ἐφοροί, τὸν ἐνταῦθα πρὸ μερικῶν χρόνων διατρίβοντα Κύριον Γεώργιον Θεραπειανόν, ἄνδρα ἄριστον Ἑλληνιστὴν, φιλόλογον καὶ πολυμαθέσαντον, εἰδήμονα τε εὐρωπαϊκῶν τινῶν διαλέκτων. Οὗτος παραδίδων ἐνταῦθα εὐμεθόδως καὶ ἐπιμελῶς Γραμματικὴν τε καὶ Ποιητικὴν, οὐ μετρίαν τὴν πρὸσδὸν τῶν μαθητεούντων παρ' αὐτῷ ἐποίησατο.

Ἐπιτοσοῦτον μείζονα ἐλπίζει τὸ γένος τὸν καρπὸν παρ' αὐτοῦ, ὅσον τὴν παλαιὰν μέθοδον τῆς τῶν Ἑλληνικῶν παραδόσεως ἀποδοκιμαζών, νεωτέραν αὐτὸς προθυμοποιεῖται νὰ μεταχειρισθῇ, συμφώνως βαίνων τῆς λοιποῖς τῶν λογίων ὁμογενῶν, ὅσοι καταγίνονται περὶ τὴν παιδευσιν τοῦ ἔθνους τὴν σήμερον παρὰ τῶν πεφωτισμένων ξένων ἰδνῶν τὰ εἰς τοῦτο ἀναγκαῖα φῶτα ἐρανιζόμενοι (1)

Ε Ξ Δ Η Σ Ι Σ.

Παρὰ τῷ Ἑρμαννείῳ βιβλιοπωλεῖν εἰς τὸ παρὰ τὸν Μόσιν Φραγκοφόρτιον ἐμετατυπώθησαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας τοῦ Ἀλικαρνασσεῶς Διονυσίου τὰ παρὰ τοῦ ἐν Μεδιολάνοις κυρίου Ἀγγέλου Μαῖου νεωστὶ εὐρηθέντα καὶ ἐκδοθέντα μέχρι τοῦδε ἑλλείποντα, εἰς Σελ. 120 εἰς 80ν. Ἐκδοσι, ἀρίστη καὶ εὐθηνὴ καὶ ἐπομένως συζάσεως ἀξία.

(Εἰς τὰ ἐπόμενα τετράδια τοῦ Α. Ε'. θέλουσιν ἐκδοθῇ κρίσεις εἰς τὸν Διονύσιον ἐκ τῶν φιλοσοφικῶν ἐφημερίδων τῆς Λειψίας καὶ Γοττίνγης, ὅπου καὶ περὶ τῆς νέας ἐκδόσεως αὐτοῦ.)

(1) Μυθάνομεν ὅτι οἱ εὐγενέστατοι Ἀρχόντες καὶ ὁ φιλόμουσος πικιστῆ-
τατος ἄγιος Μολδανῆς ζητοῦσι νὰ κατήσωσιν εἰς τὴν Ἀθήνατικὴν σχολὴν δι-
δάσκαλον τὸν ἀνωτέρω ρηθέντα κύριον Γεώργιον.

σύντου καὶ εἰς τὰς γνώσεις του καὶ τέχνας ὁμοίως εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἡῦρε τὴν Γεωργικὴν, καὶ διαίρεσιν τοῦ ἑδάφους εἰς κυριότητες καὶ κτήματα κληρονομικά. Μὲ τὸ μέσον τῆς Γεωργικῆς ὁ χειροκράματος ἑνὸς μόνου μέλους τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας τρέφει ὅλους τοὺς ἄλλους, ἐπιτρέπων αὐτοῖς νὰ ἐνασχολῶνται εἰς ἐνασχολήσεις ἡττον ἀναγκαίας, καὶ ἐνταυτῷ ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ ἀποκτήσῃ διὰ τῆς φιλοπονίας μίαν ἡδέαν περιουσίαν διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ τοὺς μεταγενεστέρους του, ἔδωκεν εἰς τὴν ἁμιλλαν ἐν νέον ἐλατήριον. Ἡ ἀνακάλυψις τῶν νομισμάτων ἔφερε τὴν αὐτὴν ἁμιλλαν εἰς μέγαν βαθμὸν, εὐκόλυνουσα τὰς ἀλλαγὰς, συζαίνουσα τὰς καταστάσεις ἐνταυτῷ ἀνεξαρτήτους καὶ δεκτικὰς περισσοτέρας αὐξήσεως· ἀλλ' ἐξ ἀναγκαίας συν-ακολουθήσεως αὕτη ἔφερεν εἰς τὸν ὑψηλότατον βαθμὸν τὴν πάθῃ τῆς τρυφιλότητος, καὶ μανίας τῆς κενοδοξίας.

Εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἐκτυλίσεως τῆς κοινωνίας ἡ φυσικὴ κλίσις εἰς τὸ νὰ ἀνάξῃ τὸ ὅλον εἰς γενικὰς ἰδέας, καὶ νὰ διερευνήσῃ αἰτίας εἰς ὅλα τὰ φαινόμενα, προήγαγεν ἀνθρώπους σκεπτικούς, οἵτινες ἐπρόσθεσαν νέας ἰδέας εἰς τὴν ποσότητα, ἧν εἶχον· καὶ ἐν ὅσῳ τὰ φῶτα δὲν ἦσαν κοινὰ, ὅλοι ἐζήτησαν δι' ἐξοχὴν ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους ἐν μέσῳ κυριότητος, ὑψαίνοντες τὴν ἀξίαν των εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἄλλων, κρύπτοντες τὴν ἀδυναμίαν τῶν γνώσεών των διὰ τῆς κοινωνήσεως ἡτοὶ παρεκτάσεως ἰδεῶν δεισιδαιμονικῶν.

Ἐν κακὸν μᾶλλον ἀνίατον εἶναι ἡ κατάχρησις τῆς δυνάμεως. Τὴν σήμερον ὁ ἄνθρωπος μόνος δυνάμενος νὰ βλάψῃ τὸν ἄνθρωπον εἶναι προσέτι τὸ μόνον εἶδος τὸ μαχόμενον μὲ τὸ ἴδιον του εἶδος. Οἱ ἄγριοι μάχονται διὰ τὰ δάση των, οἱ νομεῖς διὰ τὰς νομάς, ἐφορμῶσιν, ὅσον δύναται, τοὺς γεωργοὺς διὰ νὰ ἀρπάσῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἀμέχθως τοὺς καρποὺς τῶν κόπων των. Τὰ πεπολισμένα ἔθνη ἀχόρταγα εἰς τὰς ἀπολαύσεις των μάχονται διὰ τὰ προνόμια τῆς κενοδοξίας, ἢ διὰ τὸ μονοπωλεῖν τοῦ ἐμπορίου. Ἐξ οὗ ἡ ἀνάγκη τῶν Διοικήσεων, χρησίμων εἰς τὸ νὰ διευθύνουν τοὺς ἐθνικοὺς πολέμους, καὶ εἰς τὸ νὰ περιορίσῃ καὶ διευθύνῃ εἰς τινὰς κανόνας ὁρισμένους τὰς μερικὰς ἐριδας.

Περισάσεις μᾶλλον ἢ ἡττον χρήσιμα ἐκράτησαν τὴν κα-

τάσασιν τῆς κοινωνίας εἰς τινὰς βαθμούς, ἢ ἐπροχώρησαν τὴν ἐκτύλισίν των.

Τὰ παγωμένα κλίματα τῆς Ἀρκτου τῶν δύο ἡπείρων, τὰ ἀδιάβατα δάση τῆς Ἀμερικῆς κατοικοῦνται ἀπὸ ἀγρίους κυνηγούς, ἢ ψαροκυνηγούς.

Αἱ ἄπειροι ἀμμώδεις καὶ ἀλικάι πεδιάδες τοῦ κέντρου τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς καλύπτονται ἀπὸ ἐννὴ ποιμενικά, κύρια ἀπείρων ἀγγελῶν· αὐταὶ αἱ Ὀρδαὶ ἡμιπολισμέναι ἐνώνονται κάθε φοράν καλεσμένοι ἀπὸ ἑνατων ἀρχηγῶν ἐνθουσιασῆν, ἐφορμῶσι τοὺς κύκλους αὐτῶν πολισμένους τόπους, σερεώνονται ἐκεῖ, μαλακύνονται εἰς τὴν τρυφήν, ἕως οὗ ἄλλοι ποιμένες τοὺς ὑποτάξουσιν. Αὕτῃ εἶναι ἡ ἀληθὴς αἰτία τοῦ δεσποτισμοῦ καταβλίφαντος κατὰ καιροὺς τὴν ἔμφυτον φιλοπονίαν τῶν ὠραίων κλιμάτων τῆς Περσίας, Ἰνδίας, καὶ Κίνας.

Τὰ εὐκράτα κλίματα, τὰ ἐδάφη φυσικῶς καταποτισμένα καὶ πλούσια εἰς φυτὰ, εἶναι τὰ ἀληθῆ σπάργανα τῆς γεωργίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ ὅταν ἡ θέρσις των τοὺς ὑποσκεπάζει ἀπὸ καταδρομῆς βαρβάρων, ὅλα τὰ εἶδη τῶν φυτῶν ἐκτυλίσσονται ἀμοιβαίως. Τοιαῦτα ἦσαν τὰ πρῶτα ἢ Ἑλλάς καὶ ἢ Ἰταλία, τοιοῦτον εἶναι τὴν σήμερον ὅλον σχεδὸν αὐτὸ τὸ εὐτυχὲς μέρος τοῦ κόσμου.

Εἶναι πρὸς τούτοις τινὲς αἰτίαι ἐσωτερικαὶ ἐμποδιζούσαι τὰς προόδους τινῶν ἐθνῶν καὶ ὅλας τὰς χρησίμους περιστάσεις ἐχόντων.

ΚΕΦ. ΤΡΙΤΟΝ.

Ποικιλότητες τοῦ Ἀνθρωπίνου εἴδους.

"Αν καὶ τὸ ἀνθρώπινον εἶδος φαίνεται ἓν, καὶ ὅλα τὰ ἄτομα ἀδιακρίτως ἐνούμενα προάγωσιν ἄλλα ἄτομα εὐτοκα· παρατηροῦνται ὅμως τινὲς ἰδιομορφώσεις κληρονομικαὶ καταγαίνουσαι τὰς κοινῶς λεγομένας φυλάς.

Τρεῖς μεταξὺ αὐτῶν ἐξόχως διακρίνονται· ἡ λευκὴ ἢ Καυκάσιος, ἡ ξανθὴ ἢ Μογγολικὴ, ἡ μέλαινα ἢ Αἰθιοπικὴ.

Ἡ Καυκάσιος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκομεν, διακρίνεται διὰ τὸ ὠραῖον τοῦ ὠρειδοῦς τὴν κεφαλὴν σχηματίζον· αὕτῃ

ἐγέννησε τὰ ἔθνη τὰ πλέον πεπολισμένα καὶ ἐξουσιάσαντα ἐν γένει τὰ ἄλλα, ποικίλλει εἰς τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος καὶ τῶν τριχῶν.

Ἡ Μογγολικὴ γνωρίζεται διὰ τὰς ἐξοχὰς τῶν ζυγοματιῶν (poignettes), διὰ τὸ πλατὺ ἐπιπεδικὸν πρόσωπον, τοὺς οφθαλμοὺς σενοὺς καὶ πλαγίους, τὰς τρίχας ἴσας, εὐθείας, μέλαινας, τὸ γένειον ἰσχυρὸν, καὶ τὸ χρῶμα ἐλαίας. Αὐτὴ ἐς ἡμᾶς ἐξεμεγάλως αὐτοκρατορίας εἰς Κίαν, Ἰαπωνίαν, ἐξέτεινε τὰς ἐπικρατείας τῆς Περσίας καὶ τῆς μεγάλης ἐρήμου, ἀλλ' ὁ πολιτισμὸς τῆς ἔμεινε πάντοτε στασιμὸς (Stationnaire).

Ἡ μέλαινα περιώριθι εἰς τὰ μεσημβρινὰ τοῦ Ἀτλαντος. Τὸ χρῶμά της μαῦρον, ἡ κόμη οὖλος, ἡ κεφαλὴ συνθλασμένη (comprimée, ἡ συνθλιμμένη), ἡ ρὶν σιμὴ. τὰ περιζώμια ἐξέχοντα καὶ τὰ χεῖλη εὐμεγέθη τοὺς πλησιάζουσι φανερώτατα εἰς τοὺς πιθήκους. Τὰ ἔθνη αὐτῆς τῆς φυλῆς ἐχρημάτισαν πάντοτε βάρβαρα.

Φυλὴ Καυκάσιος ὀνομάζεται ἐκείνη, ἐξ ἧς καταγόμεθα· ἐπειδὴ αἱ παραδόσεις καὶ ἡ τεκνογονία τῶν ἐθνῶν φαίνονται νῦν τὴν ἀνάγωγσιν εἰς ἐκείνην τὴν σειρὰν τῶν ὁρέων μεταξὺ τῆς Καπτίας καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου τεθειμένων, ἐξ ἧς διεσπάρη, διεχύθη ὡς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Τὰ ἔθνη τῶν Καυκάσιων, οἱ Κερκάσιοι, οἱ Γεωργιανοὶ νομίζονται τὴν σήμερον ὡς οἱ πλέον ἁραιότεροι εἰς τῆς γῆν. Ἐμποροῦν νῦν γνωρίζεσθαι οἱ κύριοι κλάδοι αὐτῆς τῆς φυλῆς διὰ τῆς ἀναλογίας τῶν γλωσσῶν. Ὁ Ἀραμενικὸς κλάδος ἦτοι τῆς Συρίας ὑπῆγεν εἰς τὴν μεσημβρίαν, προήγαγε τοὺς Ἀσσυρίους, Χαλδαίους, τοὺς πάντοτε ἀδαμάζους Ἀραβας, καὶ, μετὰ τὸν Μωάμεθ, σοχαθθέντας νῦν γένωσι κύριοι τοῦ Κόσμου. Οἱ Φοῖνικες, Ἰουδαῖοι, Ἀβυσσῆνιοι εἶναι ἄποικοι τῶν Ἀράβων· πιθανὸν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι νῦν ἀνήκουν εἰς τοὺς αὐτοὺς· ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ κλάδου ἐπιβρέπους εἰς τὰ μυσηρία καὶ τὰς μυσηριώδεις τελετὰς ἐγεννήθησαν αἱ διασπαρεῖσαι θρησκείαι. Αἱ ἐπισήμαι καὶ τὰ γράμματα ἠνθήσαν ἐνίοτε, ἀλλ' ὑπὸ σχήματα παράξενα (bizarres) καὶ ὕφῃ σχηματιστά.

Ὁ Ἰνδικὸς κλάδος, ὁ Γερμανικὸς καὶ Πελασγικὸς, πλέον ἐκτεταμένος, διηρέθη πολὺ περισσότερον τὸ παλαιόν· ὡς τὸσον γνωρίζονται συγγένειαι αἱ πλέον πολλαπλασιασμένοι μεταξὺ αὐτῶν τῶν πρωτοτύπων τεσσάρων γλωσσῶν. Τὸ

Ἀγιογράφων (Shanscrit), τὴν σήμερον γλῶσσα ἱερὰ τῶν Ἰνδῶν, μήτηρ ὅλων τῶν γλωσσῶν τῆς Ἰνδίας· ἡ παλαιὰ γλῶσσα τῶν Πελασγῶν, μήτηρ κοινὴ τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ πολλῶν γλωσσῶν ἀπεσφυμένων, καὶ ὅλων τῶν μεσημερινῶν γλωσσῶν τῆς Εὐρώπης· ἡ Γοτθικὴ ἢ Τευτονικὴ, ἐξ ἧς προήχθησαν αἱ ἀρκτῶαι γλῶσσαι, καὶ αἱ ἀρκτοανατολικαί, ἡ Γερμανικὴ, Ὀλλανδική, Ἀγγλική, Δανικὴ, Σουεουικὴ καὶ αἱ αὐτῶν διαλέκτοι· τέλος πάντων ἡ Δαλματικὴ ἢτοι Σλαυονικὴ, ἐξ ἧς προέρχονται αἱ ἀρκτικοανατολικαὶ γλῶσσαι· Ῥωσσικὴ Πολωνικὴ, Βοεμικὴ καὶ Οὐενδαλική.

Αὐτὸς ὁ σεβαστὸς καὶ μέγας κλάδος τῆς Καυκασιακῆς φυλῆς ἔφερε τὴν φιλοσοφίαν, τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας εἰς τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν, καὶ ὡς παρακαταθήκην μετὰ τριάκοντα αἰῶνας ἔτι τὰς διατηρεῖ.

Οἱ Κέλται προεχώρησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔθνη ἑλθόντα ἀπὸ τὰ ἀρκτῶα, καὶ τὸ πάλαι ἐκτεταμένα, νῦν δὲ περιωρισμένα, εἰς τὰ δυτικώτερα. Οἱ Καίταεροι ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν, καὶ τὴν σήμερον σχεδὸν διαλυμένοι εἰς τὰ ἀναρίθμητα ἔθνη, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ μεταγενέσεροί των ἠγάθησαν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος.

Οἱ παλαιοὶ Πέρσαι ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀρχὴν μὲ τοὺς Ἰνδοὺς, καὶ οἱ μεταγενέσεροί των φέρουν ἀκόμη κατὰ τὸ παρὸν τὰ μεγαλύτερα σημεῖα σχέσεων μεταξύ τῶν ἡμετέρων ἔθνων τῆς Εὐρώπης.

Οἱ κλάδος Σκυθικὸς καὶ Ταρταρικὸς διευθυνμένος πρὸς τὰ ἀρκτῶα καὶ ἀνατολικο-αρκτῶα, πάντοτε περιπλανώμενος εἰς τὰς ἀπείρους πεδιάδας αὐτῶν τῶν τόπων, δὲν ὑπέσχεφεν, εἰμὴ διὰ τὴν κατεριμώσῃ τὰ πλέον εὐτυχῇ ἰδρύματα τῶν ἀδελφῶν του· οἱ Σκυθαὶ, οἵτινες ἔκαμαν πολλὰς ἐφορμήσεις τὸ πάλαι εἰς τὴν ἀνω Ἀσίαν· οἱ Πάρθοι οἱ ἐξολοθρεύσαντες τὴν ἐκεῖ Ἑλληνικὴν καὶ Ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν· οἱ Τοῦρκοι οἱ ἀνατρέψαντες τὴν τῶν Ἀράβων, καὶ ὑποτάξαντες εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ δυσυχὲς λείφανον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἦσαν σμήνη αὐτοῦ τοῦ κλάδου· οἱ Φιλλανοὶ καὶ Οὐγγροὶ εἶναι λαοὶ ἀποικοὶ καὶ τρόπουτινα ἀποπλανώμενοι μεταξύ τῶν Σλαυόνων, καὶ Τευτόνων· τὰ Ἀρκτῶα καὶ Ἀνατολικά τῆς Κασπίας θαλάσσης, πατρίστων ἀρχαία, τρέφει τανῶν λαοὺς

ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καὶ ὁμοίας γλώσσας λαλοῦντας, ἀλλ' ἠνώθησαν ἐν τῷ μεταξὺ μὲ ἄλλα μικρὰ ἔθνη ἀρχῶν καὶ γλωσσῶν διάφορα. Οἱ λαοὶ τῆς Ταρταρίας ἔμειναν ἄφασκοι εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, ἐξ οὗ ἐφοδύρισαν πολλοὺς χρόνους τὴν Ῥωσσίαν ἀλλ' ὑπεδουλώθησαν ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ τὰ σώματα τοῦ Ἰσρου ἕως πέραν τοῦ Ἰρτισοῦ. Ὅμως οἱ Μογγόλοι εἰς τὰς ἀλώσεις των ἤνωσαν τὸ αἷμά των, ἐξ οὗ φαίνονται πολλά τινα σημεῖα εἰς τοὺς μικροὺς Ταρτάρους.

Ἀπὸ τοὺς Ταρτάρους, κλάδον τῆς Καυκασιακῆς φυλῆς εἰς τὴν Ἀσίαν, ἄρχειται ἡ φυλὴ Μογγολικὴ ἐξουσιάζουσα ἕως τὸν ἀνατολικὸν Ὠκεανόν. Οἱ κλάδοι αὐτῆς ἐτι νομεῖς, οἱ Καλμουκοὶ καὶ Καλκασοὶ διατρέχουσι τὴν μεγάλην ἔρημον. Οἱ πρόγονοί των τρεῖς φοραῖς ὑπὸ τὸν Ἀττίλαν, Γέγγην, Ταμερλάνον προήγαγον μακρὰν τὸν τρίμον τῶν ὀνομάτων των. Οἱ Κινάδοι εἶναι εἰς κλάδος των ὁ παλαιότερος, κατὰ τὸν πολισμόν ὅχι μόνον αὐτῆς τῆς φυλῆς, ἀλλ' ὅλου τοῦ γνωστοῦ κόσμου. Εἰς τρίτος κλάδος, οἱ Μανχοὶ (Mandchoux) ἀπέκτισαν πρὸ ὀλίγων χρόνων τὴν Κίναν, καὶ τὴν σήμερον τὴν κυβερνοῦσι. Οἱ Ἰάπωνες καὶ Κορένοι, καὶ σχεδὸν ὅλαι αἱ Ὀρδαὶ αἱ ἐκτεινόμεναι εἰς τὰ ἀνατολικοαρκτικά τῆς Σιβηρίας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥώσων ἀνήκουν αὐτῇ εἰς μέγα μέρος. Ἄν ἐξαίρεσωμεν τινὰς γραμματισμένους Κιναιζοὺς ὅλη ἡ Μογγολικὴ φυλὴ εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὰς διαφόρους αἱρέσεις τῆς λατρείας τοῦ Φώου (Fo ἢ Foë).

Ἡ ἀρχὴ αὐτῆς τῆς φυλῆς φαίνεται πρὸς τὰ ὄρη τοῦ Ἀλτάι, ὡς ἡ τῆς ἡμετέρας εἰς τὰ Καυκάσια, ἀλλ' εἶναι νὰ ἐξακολουθήσωμεν πολλὰ ἀκριβῶς τὴν τεκνογονίαν καὶ συνέχειαν τῶν διαφορῶν τῆς κλάδων. Ἡ ἱστορία αὐτῶν τῶν νομέων ἡτοὶ προβατοδοσκῶν (ζωοδοσκῶν) λαῶν εἶναι τόσον δραπέτευουσα, ὅσον τὰ ἰδρύματά των διὰ τὸν ἀεικίνητον τῆς ζωῆς τρόπον ἄσπυτως καὶ ἡ τῶν Κιναιζῶν, συγκεντρωμένη εἰς τὸ βασιλείον των δίδει ιδέας σενὰς καὶ ἀσυνεχεῖς τῶν γειτονευόντων αὐτοῖς λαῶν· αἱ συγγένειαι τῶν γλωσσῶν των εἶναι ὀλίγον γνωστὰ διὰ τὰ μᾶς ὁδηγήσουν εἰς αὐτὸν τὸν λαβύρινθον.

Αἱ γλώσσαι τῶν ἀρκτῶν τῆς Χερσονήσου πέραν τοῦ Γάγγου, καὶ αἱ τοῦ Τιβέτου ἔχουν καίποιαι ἀναφορὰς μὲ τὴν Κιναιζικὴν γλῶσσαν, τοῦλάχισον ὡς πρὸς τὸ μονοσύλλαβον τῶν

λέξεων, καὶ οἱ ὀμιλοῦντες αὐτὰς λαοὶ ἔχουντινὰ παρομοίω-
σιν κατὰ τὴν φύσιγνωμίαν μὲ τοὺς ἄλλους Μογγόλους·
ἀλλὰ τὸ μεσημβρινὸν αὐτῆς τῆς Χερσονήσου κατοικεῖται ἀ-
πὸ τοὺς Μαλαιούς, ἔθνος πλεον ὠραιότερον, διασπείραν τὴν
γλῶσσάν των ἕως τὰ παράλια ὅλων τῶν νήτων τοῦ Ἰνδικοῦ
πελάγους, καὶ ἐξουπιάσαν ὅλα περίπου τὰ παράλια τῆς με-
σημβρινῆς θαλάσσης. Τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῶν τῶν
παρालίων, καὶ τὸ περισσότερον οἱ ἀγριώτεροι τόποι κατοι-
κοῦνται ἀπὸ ἀνθρώπους κόμης οὐλῆς, χρώματος καὶ προσώ-
που μέλανες, ἐξαίσιως βαρβάρους. Οἱ πλεον γνωστοὶ εἰς ἡ-
μᾶς ὀνομαζονται Παποὶ (Papous).

Οὔτε τοὺς Μαλαιούς, οὔτε τοὺς Παπούς ἐμποροῦμεν εὐκό-
λως νὰ τοὺς ἀναφέρωμεν εἰς μίαν τῶν τριῶν μεγάλων φυ-
λῶν· ἀλλ' εἰ πρῶτοι ἐμποροῦν καθαρῶς νὰ διακριθῶν ἀπὸ
τοὺς εἰς τὰ πλευράτων γείτονας τοὺς Καυκασιακοὺς Ἰνδοίς,
καὶ Μογγολικοὺς Κιναίζους; Ἡμεῖς ὀμολογοῦμεν, ὅτι δὲν
τοὺς εὐρίσκωμεν ἀκόμη χαρακτῆρας ἱκανοὺς διὰ αὐτό. Οἱ Πα-
ποὶ εἶναι μέλανες τὸ πάλαι πλανηθέντες εἰς τὴν θάλασ-
σαν τῶν Ἰνδῶν; Δὲν ἔχομεν ἀκόμη οὔτε μορφᾶς, οὔτε κα-
ταγραφαὶς πολλὰ καθαρὰς διὰ νὰ ἀποκριθῶμεν εἰς αὐτὸ τὸ
ἐρώτημα.

Οἱ κάτοικοι τῶν ἀρκτῶων τῶν δύο ἡπείρων, οἱ Σαμο-
νέδαι, Ἰάπωνες, Ἑσκουιμάλοι προέρχονται κατὰ τινας ἀπὸ
τὴν Μογγολικὴν φυλὴν, κατ' ἄλλους εἶναι ἀποβλαστήματα τοῦ
Σκυθικοῦ καὶ Ταρταρικοῦ κλάδου τῆς Καυκασίας φυλῆς.

Οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ἐμποροῦν ν' ἀναχθῶσι καθαρῶς οὔτε
εἰς τὴν μίαν οὔτε εἰς τὴν ἄλλην τῶν ἡμετέρων φυλῶν τῆς
παλαιᾶς ἡπείρου· ὡς τόσον δὲν ἔχουσι χαρακτῆρα πε-
ριοριστὸν καὶ σαθερὸν δυνάμενον νὰ καταστήσῃ μίαν ἰδιαιτέ-
ραν φυλὴν. Τὸ χρῶμά των χαλκοερυθρὸν δὲν εἶναι ἀρκετὸς
χαρακτῆρ· αἱ κόμαι των γενικῶς μέλαιναι, τὸ μανὸν γέ-
νειον τοὺς ἤθελαν ἀνάξειν εἰς τοὺς Μογγόλους, εἰάν τὸ σχε-
διάσμα τοῦ προσώπου προβάλλεν, καὶ ἡ βὶν ἐξέχουσα δὲν
ἀντέκειντο. Αἱ γλῶσσαι των ἀπειράριθμοι ὡς οἱ λαοί των
δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἀδράξωμεν τινα ἀναλογίαν, οὔτε με-
ταξὺ αὐτῶν, οὔτε τῶν ἄλλων τοῦ παλαιοῦ Κόσμου.

Παρισίοις. 1817. τὴν 26. Ἰουνίου.

Διμήτριος Νίτζου ὁ ἐξ Ἰωαννίνων.